

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KAROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVII. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

ÁRA: 80 FILLER

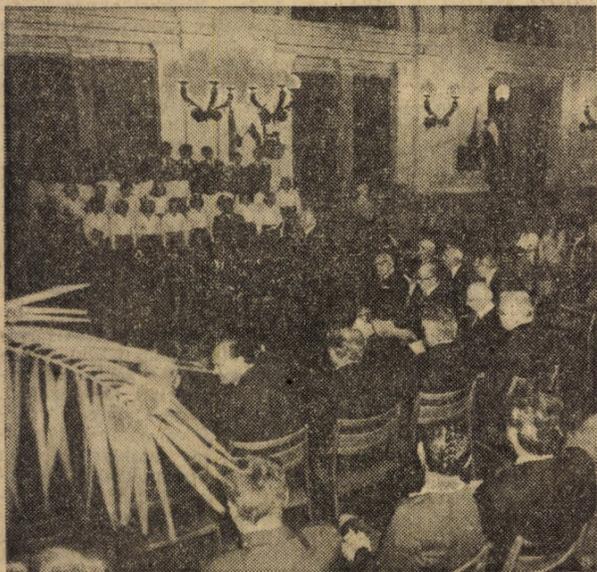
1975. SZEPTEMBER 25.

A TARTALOMBÓL

- Tanácskozás Verdcén
- Az ökonomia birodalmában
- Politikusabbá kell tenni a KISZ-t
- A házi TDK programja
- A holnap elé
- A sport védelmében

Tanévnyitó

Legyünk részese a társadalomra váró feladatok megoldásának

Ünnepség az egyetem aulájában

— Az 1975/76-os tanév első, nyilvános tanévnyitó tanácsulását megnyitóm. Köszöntöm minden kedves vendégünket, s külön örömmel szolgál, hogy körünkben üdvözölhetem Király Andrásné, a Budapesti Pártbizottság első titkárát, Garamvölgyi Károly miniszterhelyettes, Kahulits Lászlót az Oktatási Minisztérium főosztályvezetőjét. Köszöntöm a tanács tagjait, egyetemünk oktatóit, dolgozóit, hallgatóit — e szavakkal nyitotta meg Berend T. Iván rektor szeptember 15-én délután 10 órakor az új tanévet. Meleg szavakkal köszöntötte a legidősebb közgazdász nemzedék nyolc jelenlévő képviselőjét az aranydiplomásokat, majd a legifjabbakhoz, az új elsősökhöz fordult...

— Kedves Barátaim, s hadd használjam a hagyományos egyetemi megszólítást, kedves új kollégák. Önök több mint háromszor ennyi jelentkező közül bizonyultak a legalkalmasabbnak. Itt létük, jelenlétük mindannyiunk számára fontos ígéret. Az ígéret valóra váltásához évekre lesz szükség... A pályaelőkészítés és felkészülés a különleges állomáson ugyanígy merőben új feladatok és követelmények közé kerülnek és ez nem elsősorban többlet, hanem minde nélkülözhetetlen minőségben más követel, mint amihez eddigi útkon hozzászórtak...

— Hogy e feladattal eredményesen birkózhassanak meg, ahhoz — tudatában vagyunk — egyetemünknek is sok tennivalója van. Folytatnunk kell azokat a fejlesztési munkákat, melyek keretében éppen az elmúlt tanévtől határozott intézkedéseket valósítottunk meg az első évfolyam képzési rendjének átalakítására, a középiskolából az egyetemre történő átmenet fokozott figyelembevételére, a tanár-hallgató kapcsolat javítására, a személyes foglalkozások szerepének növelésére. De ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy úgy érezhetjük: mindent elvégeztünk, amit kellett és lehetett...

Részletesen kitért ezután Berend T. Iván rektor az egyetemi oktató-, nevelőmunka soron következő legfontosabb feladataira, az egyetemi tudományos kutatómunka terén oktatóinkra váró tennivalókra. — Erőfeszítéseinket fokozva, maximális elvi igényességgel válhatunk csak alkalmasakká arra, hogy részt vállalhas-

A Tudományos Diákköri Konferencia

Szeptember 30.—október 3. között rendezzük meg egyetemünkön a tudományos diákkörök „házi” konferenciáját. Jó alkalom arra, hogy elgondolkozzunk, hogyan töltsük meg tartalommal azt a keretet, amelyet a TDK-k biztosítanak.

Sok értelmét nem látom annak, hogy a tanszékek a KISZ-re, az oktatók a diákokra és viszont hártásák a felelősséget az „igazi” TDK-k kialakulásával, működésével kapcsolatban meglévő problémáikért. Ehelyett együtt kell keresnünk és megoldanunk ezeket.

Úgy gondolom egyetértés van abban, hogy az eléggé általános megoldás, amely szerint egy-egy jó szakszemináriumi dolgozatot ajánlunk TDK konferencián való részvételre, csak valamiféle pótlás lehet, de nem megoldás.

Lehetséges-e egyáltalán a szakszemináriumok mellett — figyelembe véve mind a diákok, mind az oktatók elfoglaltságát — TDK-kat szervezni és működtetni? Megvannak-e ehhez a feltételek?

Azt hiszem igen. A tapasztalat azt mutatja, hogy az oktatók túlnyomó többsége szívesen foglalkozik „túlórán” is az érdeklődő hallgatókkal, örülnek annak, ha a szűkebb értelemben vett tananyagot túli érdeklődéssel találkoznak. Az erre fordított idő racionálisabb kihasználását jelentené, ha kis csoportokba foglalnánk össze ezeket a hallgatókat és máris adva volna az a lehetőség, amit ez a forma önként kínál, az ti., hogy a foglalkozás nem szűkül le konzultációra, tanácsadásra, bírálatra, hanem belép egy nagyon fontos momentum, a vita. Egymás munkáinak megismerése, a véleménycseré, aminek a jelentőségét nem szükséges külön aláhúzni.

Nem hiszem, hogy akadna oktató, aki elzárkózna ilyen — valóban működő, nem formális — TDK vezetéstől. Ezek szervezését azonban nem lehet egyedül az oktatóktól várni. Ebben nagy szerep hárul az illetékes KISZ-szervezetekre.

Általában azt szokták mondani, hogy a TDK-munkában a tanszékek a központi szerep. Ez igaz, de azt hiszem pontosításra szorul. A tanszékeken belül az egyes oktatóktól függ ennek sikere.

Mostanában divatos nálunk a feladatoknál az érdekesség megfelelő biztosításáról beszélni. Ilyenkor általában anyagi érdekességről van szó. Több évtizedes egyetemi tapasztalatom alapján teljes meggyőződéssel állítom, hogy az ilyen jellegű munka színvonalas, lelkiismeretes végzése az egyetem oktatói részéről nem függ annak anyagi elismerésétől. Ennek ellenére megvan annak a lehetősége is, hogy a színvonalas TDK-vezetést az erkölcsiek mellett anyagi elismerésben is részesítsük.

Hiszem, hogy a mostani TDK-ülésszak segítséget nyújt e nagyon fontos tevékenység megfelelő kibontakozásához egyetemünkön.

Dr. Forgács Tibor
tanszékvezető egyetemi tanár

Az első benyomások — ahogy egy elsőéves látja

— Aki ezt túléli, az megérett az egyetemre.

Ez a mondat egyik csoportársam szájából hangzott el a beiratkozás keservei alatt.

Hát, ami azt illeti, az egyetemi bürokráciáról nem lehetnek illúzióink. Az első benyomásokon már túl vagyunk. Az első kifogástalanul zajló előadásokon is. Lassan csoportársaink másik felével is megismerkedünk (ők azok, akik nem jöttek el, vagy nem tudtak eljönni a törökbalinti építőtáborba).

És az ismerkedés nem mérülhet ki a pusztá nevek megtanulásában. Egy kis közösséggé kell összeformálnunk, hogy így megkönyítsük társaink és saját magunk beilleszkedését az egyetemi életbe.

Mert ez nem is olyan egyszerű dolog. Ha csak az órarendet nézzük, máris kiderül, hogy milyen nehéz dolgra vállalkoztunk. Aki a nyugati nyelvre és a függvénytan elemeire is vállalkozott, bizony alaposan

befüdült az időbeosztással

Ime egy példa: aki angolra és az emeltszintű analízisre is jár, az hétfőn nem eszik. Ugyanis a nyelvi óra és a matek között összesen csak húsz perc idő van. Ez alatt kell visszaérni a nyelvtételekből és megebédelnie, hisz a mateknak fél négykor van vége, s akkor már csak uzsonnázni lehet. Megoldás persze, ha valaki tudomány helyett kajával tömi a fejét,

és nem megy el a matek előadásra. Itt azonban az a csöppnyi probléma merül fel, hogy az előadásnak megfelelő jegyzete nem létezik. Így azután szorgalmas golyánk néhez választás elé kerül. Vagy nem tanul nyugati nyelvet, vagy nem tanul alternatív matematikát. De ez utóbbi nem változott a helyzetben, a kötelező analízis az emeltszintűvel egy időben van. Így aztán szorgalmas golyánk csapdába került. El kell hagyni a nyelvet, ha nem akar éhen veszni, vagy ami még rosszabb: matekból lemaradni!

Ezt a példát éppen végletelessége miatt részleteztem ennnyire. (Hogy ez valóban előfordulhat, utána lehet nézni.) Az egyetlen megoldás világosan látszik, és jól érzékelteti, hogy

a kegyetlen órarend

és a középiskolaihoz képest óriási tananyag nyomását csak a közösség segítségével tudjuk átvészelni. De csak jó közösségben van meg a kellő légkör ahhoz, hogy rossz érzések nélkül kérjük és kapjuk meg társaink segítségét a példa szerint éppen abban, hogy magyarázza el az elmúlt előadás anyagát.

De egy csoport minőségét nagyban meghatározza az, hogy vannak-e úgynevezett

„elvesztett emberek”.

Olyanok, akikről tudjuk, ha tudjuk, hogy hozzájuk tartoznak, de ugyanakkor ennek

Szeptember 9—15. között Balatonlelle adott otthont a vezetőképző tábornak. Az első két napon a KISZ VB tagjai, kari vezetőségek, a szakbizottsági és kollégiumi vezetők összesen 73 meghívott számára tartottak foglalkozásokat. Ez volt valójában a vezetőképzés. Később bővült a létszám, az alapszervi titkárok, egyetemi tanácsstagok és pártosportbizalmik is a táborba érkeztek, ekkor összesen 153 aktivista vett részt a felkészítő tábor munkájában.

Az érdemi munka

Legelőször az első két nap eseményeit ismertettük röviden. Az első nap Kovács Sándor, az ipari üzemszervezési tanszék adjunktusa tartott előadást a vezetés lényegéről, majd a célok szerinti vezetést ismerttük meg részben előadás, részben kiscsoportos foglalkozás keretében. A résztvevőknek ki kellett tölteni két feladatlapot, amelyre saját funkciójuk kulcsfontosságú területeit, hatáskörét a munka várható eredményeit, illetve az ellenőrzés információit kellett rávezetni. Igen érdekes, figyelemfelkeltő tapasztalatok levonását tették lehetővé ezek a foglalkozások. A második nap Szivi József, a KISZ VB-szervező titkára vitavezetésével a KISZ-vezetők munkastílusáról és munkamódszeréről beszélgetettünk, majd Török Iván pszichológus tartott egy nagy sikert arató előadást; A vita a meggyőzés módszere címmel. A további napok eseményei valamivel részletesebben így követték egymást.

Szeptember 12., péntek. Dél-éltől nyolc és tíz között a KISZ- és párt-szervezet együttműködéséről tartott előadást Szarvas László, az egyetemi PB titkára, ezt 10—12. között

kiscsoportos vita követte ugyanebből a témából.

Szarvas László előadásában először a KISZ pártirányításának elvi kérdéseiről szölt, tisztázva a pártirányítás fogalmát, legáltalánosabb formáit, módszereit, majd egyetemi KISZ-szervezetünk pártirányításáról az egyetemi párt- és KISZ-szervek közötti együttműködés eddigi gyakorlatának tapasztalatairól beszélt. Az előadó kiemelten szölt az egyetemi párt- és KISZ-szervek-, szervezetek közötti rendszeres munkakapcsolatokról ezek tartalmi és formai szabályozásáról. Megemlítette, hogy a reszortfelelősök kapcsolata a leggyengébb az egyetemen a KISZ- és párt-szervezet között. Ezen javítani kell. Külön beszélt a KISZ-szervezet kari szintű pártirányításáról. Elmondta, hogy a kari KISZ-szervezet munkáját közvetlenül a kari pártalapszervezet irányítja, a közvetett pártirányítás pedig az alapszervezeti vezetőség, a tanszéki és hallgatói pártosportokon keresztül érvényesül. Az előadás után kiscsoportos foglalkozáson folytatódott a téma feldolgozása a PB párt- és tömegszervezeti munkabizottságának tagjai vitavezetésével. Az általános kari képviselők megbeszélésén részt vett maga az előadó is, s így őt Szarvas elvtársnak tehetjük fel kérdéseiket. Az aktivisták elmondták, hogy több segítséget várnak a párt-szervezet részéről a KISZ tevékenységéhez. Felvetették, hogy jobb emberi kapcsolatok kiépítésére van szükség a kommunista oktatókkal, s megállapodtak, hogy e kérdésben a KISZ-nek és a pártosportoknak együtt kell előrelépniük. Szóba került még az is többek között, hogy a párttag hallgatóknak jobban kell aktivizálni magukat a KISZ-en belül.

A kari képviselőkkel folytatott eszmecsere Szarvas elvtárs röviden így értékelte a napunk számára: „Hasznos volt a beszélgetés, de lehetett volna több kérdés is. Tavaly Salgóbanán nagyobb vitát tapasztaltam, mint itt, bár kétségkívül felvetettek egy-két érdekes, figyelemre méltó problémát a táborlakók.”

Délután előbb a politikai képzés új rendszeréről tartottak karonkénti konzultációt. A jelenlévők megvitatták az idén bevezetendő politikai képzési rendszernek tervezettét. A napi munkaprogram Veres Pálnak az egyetemi KISZ-bizottság titkárnak előadásával zárult, amelyben a KISZ-szervezet hatásköri rendszeréről tájékoztatta a hallgatókat.

Szeptember 13., szombat. A program: délelőtt két előadás, a TDK-rendszerről, valamint az oktatási és továbbképzési rendszerről, s a tanév fő feladatairól, délután pedig kiscsoportos foglalkozás, ahol a téma a tanulmányi verseny, a tanszéki képviselő és a közművelődési hápirozet megvalósítása volt.

A TDK-rendszerről Muraközy László TDK-felelős tartott beszámolót, majd rövid szünet után került sor az egyetem rektorának Berend T. Ivánnak érdeklődéssel várt előadására, az oktatási és továbbképzési rendszerről, valamint a tanév fő feladatairól. Az egyetem rektora kitért az alternatív blokkokra, megemlítve, hogy ennek a célja a több lehetőség biztosítása, az érdekeltés szerinti választás. Olyan területeket lehet itt bekapcsolni az oktatásba, amelyek a közgazdásznaplya komplexitását elősegítik szabad választás alapján. Szölt arról is, hogy az al-

(Folytatás a 3. oldalon)

Agg Zoltán

Kétnapos tanácskozás Verőcén

Vezető testületeink az új tanév feladatairól

Szeptember 8-án a nógrád-
verőcei tanévkezdő értekezlettel az egyetem vezető testületeinek régi óhaja teljesült. Szükség van az ilyen tanácskozásokra, hogy számba vegyék azokat a feladatokat, amelyeket az új tanévben végre kell hajtani, hogy eszmecsere folytassanak az oktatás és nevelés tartalmi kérdéseiről, hogy megbeszéljék a XI. kongresszus határozatainak egyetemünkön történő gyakorlati megvalósítási módját. Az év eleji tanácskozás fontosságát húzza alá, hogy a kölcsönös eszmecsere hozzájárul az egyetemi munka koordinálásához, a testületek kölcsönös együttműködésének megteremtéséhez — ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg a tanácskozást Szarvas László, a

pártbizottság titkára, miután elnöki tisztségben üdvözölte a rektori tanács, párt-végrehajtóbizottság, szakszervezeti bizottság és a KISZ-végrehajtó bizottság megjelent képviselőit. Külön szeretettel üdvözölte az értekezleten részt vevő Király Andrásné, a budapesti pártbizottság első titkárát, Kósa Leventét, a IX. kerületi pártbizottság egyetemi instruktorját és Péterfi Jánost, az egyetem miniszteriumi összekötőjét.

Bevezető szavai után Szarvas elvtárs felkérte a testületek vezetőit, hogy kölcsönösen mutassák be a testületek tagjait egymásnak.

Az ismerkedést követően Berend T. Iván rektor vette át a szót, hogy megtartsa bevezető előadását.

I. Az oktatás tartalmi kérdései

Beszédét öt téma köré csoportosította. Elsőnek az egyetemi munka tartalmi kérdéseivel foglalkozott. Központi szerepe volt eddig is munkánkban, és ezután is annak tartjuk az oktatók és hallgatók körében végzendő tanulmányi fegyelem erősítését, úgy, ahogyan azt az elmúlt évben is csináltuk a KISZ-szel közösen — hangsúlyozta a rektor. A tanulmányi fegyelem érdekében terv szerint idén is ellátogat a tanszékerekre. Nagy hangsúlyt helyezett emellett azonban a kari és tanszéki ellenőrzések fontosságára, hogy az előadások, gyakorlati foglalkozások színvonalának emelése a hallgatók részvételi fegyelmé és az adminisztratív fegyelem megszilárduljon. Különös intenzitással kell folytatni az oktatási-nevelési tevékenység színvonalának emelését célzó tartalmi munkát. Ezért állította az előzőekben vázolt tennivalókkal egy sorba tananyagaink elmélyedést, tudományos megvitatását.

Az egyetem állami vezetése fontos feladatának tartja az ideológiai, politikai, szakmai kérdések kapcsolatának tisztázását. Ennek érdekében az oktatási, képzési munka fejlesztéséért folytatni kívánja az egyetemi tanács a tananyag és programvitákat. Itt utalt a rektor a XI. kongresszus határozatainak tananyagainkba való beépítésére. Ebben a munkában — amelyet a tanszékekre lebontva kell elvégezni — a tananyagfejlesztés elvi-politikai szempontjai kell hogy érvényesüljenek.

Az ideai tanévben módszerbeli újítás lesz az, hogy bizonyos tananyagcsoportok komplexuma, szaktárgyak összessége kerül megvitatásra. Így megvizsgálják például az alapanyagoknak a módszertani tárgyakkal való összefüggését. Kialakítják az alternatív tárgyblokkokat, amelyeknek kijelölik a helyét és az idejét. Ugyanakkor a tananyagokon túl a tárgyak vitája is indokolt. A vitákat a tanszékek, tanszékek közötti munkaközösségek, kari tanácsok és az egyetemi tanács fórumain rendezik meg. Ezekben a vitákban, mint az elmúlt évben is, támaszkodni kívánunk külső szakértők véleményére csakúgy, mint a kapcsolódó tanszékek szakembereinek, valamint hallgatószövetségünk közreműködésére is — mondotta a rektor. A vitákat szűkebb munkabizottságok készítik elő — elvégzik az elemző, értékelő feladatokat, mielőtt végleges döntésre kerül a sor —, hogy így biztosítva legyen a kapcsolat a fejlesztési elképzelésekkel, amelyeknek összhangban kell lenni a szakmai fejlődéssel. Említést tett az előadó a kötelező irodalom egységes anyagának kidolgozásáról, és a további feladatokról.

Feltétlenül szükséges olyan központi kérdésekkel is foglalkozni, amelyek egyes tárgyakal így vagy úgy kapcsolatban vannak. Többek között a fejlett szocialista társadalom kérdésével, amelyet párt-

bizottsági terveink szerint ideológiai konferencián tűzünk napirendre a következő félévben, s amely komoly felkészülést követel valamennyi tanszékünkön.

A nevelőmunka egyes kérdéseinek előtérbe állítása is szerepel az ideai munkatervben. A szemináriumon belül és a kollégiumi nevelés elemzése várhatóan további teendők kialakítását segíti elő. Oktató-nevelő feladataink eredményes elvégzésének, képzési rendszerünk fejlesztésének továbbra is kulcskérdése tudományos bázisunk fejlesztése — mondotta Berend elvtárs. Ez a tanév a nagy jelentőségű önvizsgálat, az elmúlt négy év tudományos teljesítményeinek elemzése jegyében indul együtt a szocialista vállalat kutatási főirány első értékelésével.

Tanszékünk éppen a tanévkezdésre készítették el saját munkájuk analitikus mérlegét, s a következő hetekben a karok és az egyetemi tanács egyik legfőbb feladata lesz, tudományos eredményeink összesítése, de egyben gyengéink feltárása és a tanulságok levonása is. Olyan periódus előtt állunk tehát — mondotta a rektor —, amikor minden munkatársunk tudományos tevékenységét kell megítélni és kötelező feladatait kijelölni. Rendkívüli felelősséggel a tanszékek tennivalóinak lehetőségeinek pontos mérlegelésével és nyílt vitákon történő megbeszélésével tudományos irányítási tevékenységünk komoly fellendülését kell elérnünk. Ez a valódi egyetemi munka súlypontja, a jó oktatató-nevelő tevékenység egyik legfőbb záloga. Említést tett ezzel kapcsolatban a rektor a fiatal oktatók publikációs kötetének megjelenéséről, amely sorozat lesz, valamint a tudományos kutatások idegen nyelvű kiadásának jövőbeni rendszeresítéséről.

Egy régi hagyományt akar feleleveníteni a habitációs előadások megrendezése. Ennek keretében az egyetemi pályázat meghirdetése és a kinevezés között a docens és aspiráns köteles egy nyilvános előadás megtartására az egyetemi tanács előtt.

A bevezető előadás első témaköréhez kapcsolódott Veres Pál KISZ-bizottsági titkár hozzászólása, aki a tanulmányi fegyelem megszilárdítását célzó KISZ-munkatervi elképzelésekről tájékoztatta a testületeket. Beszélte a tanulmányi verseny, a folyamatos értékelés ideai tervéről. Az oktatás módszertani fejlesztésével kapcsolatban Vági Ferenc tanszékvezető a technikai felszereltséghez való igazodásra és a nagyon rossz kihasználtságra hívta fel az oktatók figyelmét. A korszerű módszertan a jó tananyagot kívül a modern berendezésekkel való banni tudást is jelenti, és egyetemünkön, ahol frásvetítő, televíziós berendezés, számítástechnikai alállomás van, a kihasználtságukkal adóskan maradnak.

Nagy öröme szolgált Gondy József oktatási rektorhe-

lyettesnek, hogy a tanácskozáson tartalmi kérdések kerültek előtérbe. Tavaly sikerült az előadások tekintélyét visszaállítani, és a színvonalban is előbbre lépni. Ebben az évben a szemináriumok formai és tartalmi kérdéseit kell megoldani, annál is inkább, mert itt a nevelésre több lehetőség van, mint az előadáson. Szólt a szakszemináriumok foglalkozásokról tapasztalt rendszertelenségről, felhívta a figyelmet arra, hogy a szemináriumokon a tananyag feldolgozásának az évközi tanulásra kell inspirálni a hallgatókat, különösen nagy figyelmet fordítva a fizikai dolgozók gyermekével való foglalkozásra. Nem szabad a szemináriumokon csak a kérdés-felelet rendszerét alkalmazni, ha nincs meg a nagyobb összefüggésekre való összpontosítás. Sajnos, a legtöbb szemináriumon hiányzik az anyag logikai rendezése. Kifogásolta az oktatási rektorhelyettes — több diák felszólalásával együtt — a vizsgáztatás egyenlenségét, a túlságosan jegyzetcentrikus oktatást.

Megyeri Endre tudományos rektorhelyettes is megerősítette az eszmecsere folytán felvetődött egyetemi tudományos viták fontosságát. Kézszelgő hatóbbá kell tenni, biztosítva a viták nyilvánosságát, felhasználva az újságot a propagálásra, majd a viták ismertetésére és végül a kritikai értékelésre.

Felszólalt az értekezleten Király Andrásné is. — Az MSZMP jelenleg olyan feladatok előtt áll, amelyek megvalósítása érdekében a párt politikai-ideológiai munkáját sokkal hatékonyabbá kell tenni, mint eddig — hangsúlyozta Király elvtárs és arra kérte az egyetemet, hogy ehhez a munkához adjanak több segí-

II. Képzési rendszerünk fejlesztése

A második témakör keretében a rektor foglalkozott a képzési rendszerünkkel kapcsolatban tavalyi határozat továbbfejlesztésének kérdésével. Sok teendő vár ránk ezen a téren, mert az Oktatási Minisztérium által októberben kerül az Országos Oktatási Tanács elé kidolgozott fejlesztési tervünk és ennek korrekciókkal való elfogadása után a tantervi munkák végrehajtása már a jövő tanév feladata lesz. Ha zöld pályát kap a fej-

III. Intézetesítés

A tervezett szervezeti változtatásokat részletezte az előadó harmadik témakörében, amelyek megoldására még ebben a tanévben sort kell keríteni. Beszélte a tanszéki munkaközösségek továbbfejlesztéséről, valamint arról, hogy szó lesz két esetben is az intézetesítésről. Az egyik a matematikai, számítástechnikai tanszék, ahol a matematikai és számítástechnikai képzéscsoportosítás lényegesen javítana ez utóbbi alacsony oktatási színvonalán. A másik intézetesítéssel kapcsolatos probléma a nyelvi intézetnél vetődik fel, ahol a három tanszékből egyet, a módszertani megszüntetnék. Annak idején ezt a tanszékét a nyelvintézet kutatási lehetőségének biztosítására hozták létre, aránylag kis óraterheléssel. A rotáció azonban nem működött, és belső feszültséget okozott az intézetben belül a módszertani tanszék oktatóinak gyenge óraterhelése. A tavalyi bevezetésre került alkotó szabadságrendszer ezt a tanszékét teljesen feleslegessé tette.

A tervek között szerepel a gazdaságpolitikai kutatócsoport sorsának rendezése is. A kutatócsoport területi tervezé-

seget. Király elvtársné elmondta, hogy a kongresszus anyagának feldolgozása most fejeződött be. Az a tapasztalat, hogy rengeteg olyan kérdés maradt, amelyet nemcsak a lakosság, de még a párttagok sem tud megválaszolni, mint például a tulajdonviszonyok, az osztályérdek, a gazdasági mechanizmus értékelése, és egy sor kérdés az életmóddal kapcsolatban.

Az együttes ülésen felvetett fejlett szocialista társadalom témája különösen felkeltette Király elvtársné érdeklődését. Ez az a témakör, amelyben egész Budapest pártmozgalmán segíthet az egyetem, fejezte ki egyetemünk számára megismertető kérését, majd a sorra kerülő párttagkönyvesre fontosságára hívta fel a figyelmet. 750 ezer tagkönyv kerül kicserélésre a jövő év tavaszán. Ez felelősségteljes munkát követel a pártvezetőségtől, amelyet nem szabad egyszerű adminisztratív lépésként kezelni. Gondosan meg kell szervezni azokat a találkozókat, ahol a vezetőség elbeszélgethet minden egyes párttaggal.

A fejlett szocialista társadalom kérdéseivel foglalkozó ideológiai konferenciával kapcsolatos elképzelésekről beszélt. Palánkai Tibor, a párt-végrehajtóbizottság agit-prop. titkára. Mint elmondotta, alapszervezeti taggyűléseken vetődött fel először a konferencia gondolata, hiszen a kongresszus határozatainak tükrében ez feladatukká vált. Egyetemünknek elsősorban a fejlett szocialista társadalom gazdasági vonatkozásaival kell foglalkoznia, de törekedni kell arra, hogy a téma kidolgozása egész politikai munkánk hatékonyságának fokozását is szolgálja.

lesztési terv, okvetlenül foglalkozni kell még ebben a tanévben a továbbképzés rendszerével, napirendre kell tűzni az esti, levelező oktatást a szolnoki kihelyezett tagozat problémájával együtt, mert valószínűleg ebben a kérdésben is lesz már döntés, és foglalkozni kell a nyelvi képzéssel is, amelynek bizonyos változtatása, bővítése személyi, anyagi konzekvenciákkal jár.

si, kommunális városgazdálkodással foglalkozott. Ugy tervezik, hogy a profiltisztítással együtt tanszékké léptetik elő.

IV. A testületek és a demokrácia

A belső mechanizmus tervét vázolta Berend elvtárs a negyedik témakörben. Az egyetemi demokrázium fejlesztése érdekében a decentralizálással növelni kívánják a karok önállóságát. A kari tanácsok legyenek a legfőbb színpontok a vitákban a rektori tanács megerősítésével. Kétféleképpen tartózkodni a rektori tanács, s a közbeeső időszakban tanácskozik terv szerint a négyeség. Foglalkozni kívánunk az ügyviteli apparátus fejlesztésével is. A tapasztalt sok zökkenő szükségessé teszi a működési szabályzat felülvizsgálását, hogy rendezzék a karok és a központi apparátus együttműködését.

A testületek részvevői közül többen foglalkoztak hozzászólásukban az egyetemi demokráziával. Sokat tettünk ennek érdekében, mondotta Szuhay Miklós ált. kari dékán — a hallgatói érdekképviseletre

V. Személyi és szociális kérdések

Az ötödik témakörben személyi és szociális feladatainkkal foglalkozott a rektor. Megemlítette a határidős szerződéses rendszer bevezetésének feladatait, a féléves felülvizsgálását, a nők helyzetének felmérését az egyetemen, az óvoda és bölcsődebiztosítás gondját és a takarékosági terv végrehajtását.

Végül arra kérte Berend elvtárs a tanácskozás résztvevőit, hogy minél többen vegyenek részt az egyetem közös feladatainak megoldásában.

A bevezető előadásban érintett kérdések szinte mindegyikére reagáltak hozzászólásaikban a résztvevők. Selmei Lajos, a párt-végrehajtóbizottság szervező titkára ismertette a testületek előtt az egyetemi pártbizottság az évi munkaprogramját, s amelynek megvalósításában együttműködésre van szükség. Terv szerint a pártbizottság megtárgyalja az MSZMP KB 1974. december 5-i határozata végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokat, és a további feladatokat. Így a takarékoság kérdését is. Javasolja Selmei elvtárs, hogy a szakszervezet és az állami vezetés is foglalkozzon a takarékoság kérdésével, még ebben a félévben. A XI. pártkongresszus határozatainak megvalósítása az egyetemi oktató- és nevelőmunkában szintén pártbizottsági feladat, amelyet azonban szem előtt kell tartani a többi szervezetenek is. A párt- és tömegszervezeti bizottság foglalkozik pártszervezetünk munkastílu-

gondolva. A demokráziumot illetően közel sem állunk ilyen jól az oktatói vonalon. Fórumainkkal szemben gyakran tapasztalható közömbösség, érdektelenség különösen kari és önkormányzati értekezleten. Ez pedig Szuhay elvtárs véleménye szerint kérdésessé teszi a fórumok fenntartását. Valóban nagyfokú az oktatók érdektelensége, de ez nem a fórumok megszüntetésével orvosolható. A formalizmus, az egyoldalú elvárások hozzájárultak a fórumok tekintélyének a csökkenéséhez. Ezekkel a nézetekkel a jövőben komolyan szembe kell nézni, mert a velük való vita nélkülözhetetlen a tartalom érdekében. Sajnos a formális demokrázium rendkívül mélyen belénk van itatódva, nehéz tőle szabadulni. A demokráziummal való élni tudás kérdése is és nem várhatunk azonnal látványos változást.

sával, a párt állami és társadalmi testületek közötti munkamegosztás és kooperáció elvi és gyakorlati kérdéseivel. Párt-vb vitája meg a szakszervezeti választások tapasztalatait, a szakszervezetben dolgozó kommunisták feladatait. Foglalkozik a pártszervezetben ebben az évben a párt- és tömegoktatás problémáival, a kádermunka kérdésével. A kollégiumi nevelés ügyét a többi vezetői testületnek is napirendre kell tűzni ebben a félévben, még akkor is, ha csak odáig jutnak a vizsgálódásban, hogy meghatározzák a nevelőmunka tennivalóit.

Szót kért a szakszervezeti bizottság is, hogy tájékoztassa a testületeket a megbízatásukkal együtt járó feladatköri problémákról az üdülés, az óvodai, bölcsődei ellátás problémáiról, melynek sikeres megoldásához kérte a testületek támogatását. A KISZ-vb tagjai, akik igen aktívan szerepeltek, különösen hasznosnak tartották az együttes ülést, ahol a széles körű tájékozódás és az egyetem vezetőivel való személyes ismeretség sok szempontból könnyíti majd évközi mozgalmi munkájukat.

Erdekes, jó eszmecsere volt. A beszélgetések az egyetem ideai munkatervét sok részletben alakították, inspirálták — összegezte Berend elvtárs a tanácskozás tapasztalatait a második napon. Szarvas elvtárs is megerősítette zárszavában azoknak a hozzászólóknak a kérését, akik hangsúlyozták: az ilyen és hasonló tanácskozásokat rendszeressé kell tenni!

Vénasszonyok nyara

Fotó: Burger Ferenc

Megkésett tájékoztató Krasznodarról

Egy hónapig a Szovjetunióban tanulj az orosz nyelvet — órási lehetőség, nem vitás. De kinek adatik ez meg, kik azok a „kiváltságosok”, akik mehetnek? Ez volt a kérdés, ami egyre inkább beszélgetéseink középpontjában állt, miközben a hivatalos, pontos tájékoztatót vártuk. Hiába. Suttogások, „titkos” információ továbbadása, találgatások. A kiutazók száma, az időpontok mindenki előtt homályban maradtak. Közben egy csoport már kint tartózkodik, a második csoport névsora is össze van állítva, bár összetétele e cikk megírásának időpontjában, az érdekeltek előtt még ismeretlen.

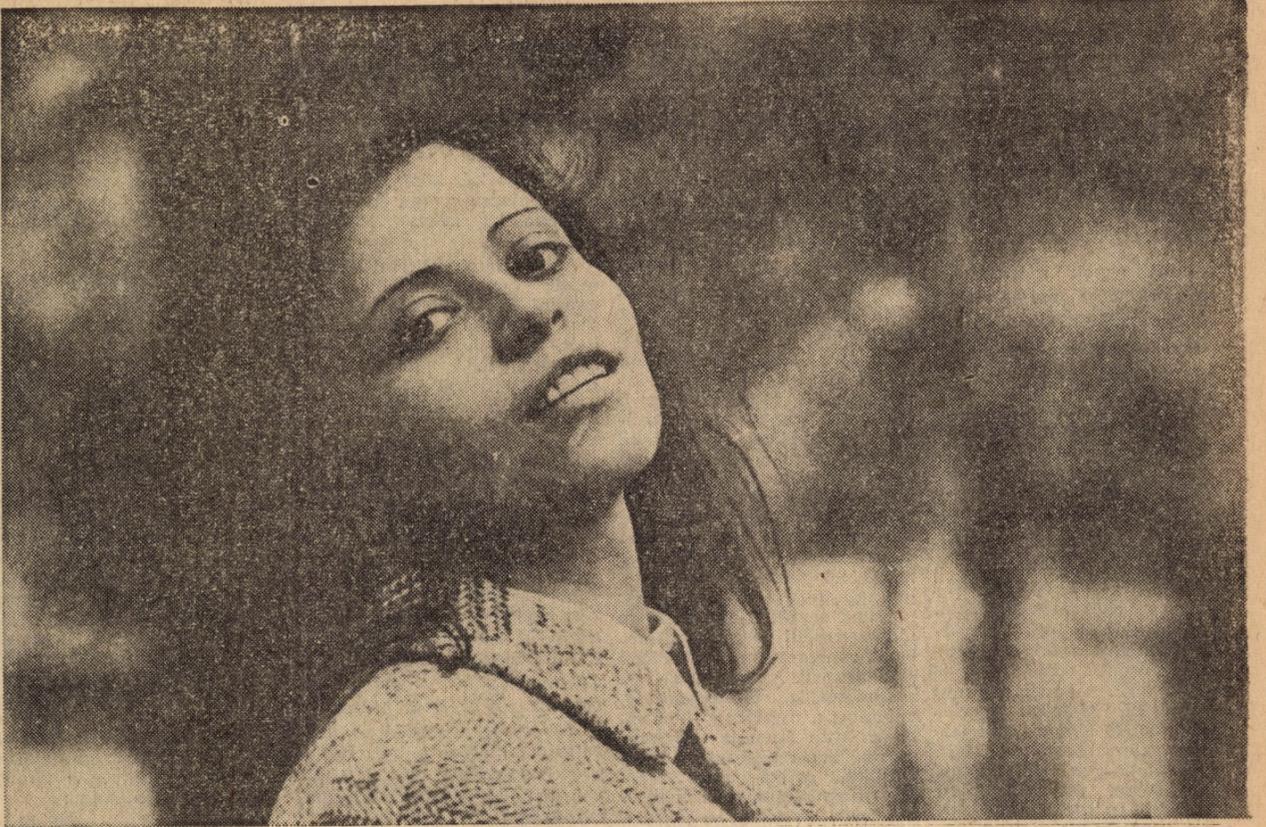
Bővebb információkat remélve kerestem fel az orosz nyelvi tanszéken Szabó Lajost, a tanszék vezetőjét, dr. Horváth Istvánt, a tanszék titkárát, valamint Payrits Márton, a kereskedelmi kar KISZ-titkárát, akiktől a kiválasztás szempontjairól, a kiutazók pontos számáról, a turnusok időpontjairól érdeklődtem:

Összesen négy kiutazó turnus lesz (van); az első a nemzetközi kapcsolatok szakágazat hallgatói teszik ki, ők már szeptember elsejétől kint vannak; a második turnus november 5-én utazik ki, s még februárban és márciusban lesz két kiutazó csoport, e két utóbbin már más karok hallgatói is részt vesznek. Minden csoport 20—25 főből áll. A kiválasztás legfőbb szempontja a tanulmányi előmenetel, főleg az orosz nyelv iránti érdeklődés, a nyelvtudás szintje a mérvadó. Az egészen kiemelkedők és a

saját hibájukból nagyon rossz szak maradnak itthon. Lényeges még a hallgatók szociális helyzete, hogy anyagi helyzetük mennyiben teszi lehetővé az egyéni kiutazást. És végül a KISZ-munkát is megnézik. E három szempontot szem előtt tartva történik azután a hallgatók kiválasztása az orosz nyelvi és a külkereskedelmi tanszék képviselőjének, valamint a kereskedelmi kar KISZ-titkárának jelenlétében. Bár, mint kiderült, a bizottság csak a két utolsó turnus összeállításakor fog így együtt dolgozni, mert a nyári szünet, a szeptember eleji KISZ-vezetőképzőtábor ezt nem tette lehetővé.

Ezek tehát a kiválasztási szempontok. Igéretet kaptam arra is, hogy e cikk megjelenésekor a novemberben kiutazók névsorát is kifüggesztik a külker. tanszék, illetve a kereskedelmi kar titkárságán — a homály talán eloszlik. De... ha ezt a rövid tájékoztatót időben megtudjuk, a találgatások, puszogások biztosan elmaradtak volna, a légkört sem mérveznék a bizonytalanság. És — lehet, hogy most már maximalista vagyok —, jó lenne, mind a négy turnust egyszerre, időben összeállítani, s nyilvánosságra hozni. Amennyiben a kiválasztási szempontok nem érvényesülnének következtében, lehetőség lenne az időbeni korrigálásra. Az egyhónapi képzés nagy lehetőség, és nem lenne, túl nagy „baj”, ha azok is beleszólhatnának, akikről szó van, akiknek ez a lehetőség megadatott.

Kocsis Ilona

Fotó: Eszes István

Vezetőképző-tábor Balatonlellén

(Folytatás az 1. oldalról)

ternatív tárgyak szerepét különbözőképpen értelmezik. Tisztázta, hogy az alternatív

tárgy nem a szakágazatosítást helyettesíti, hanem az általános képzést erősíti. Az alternatív blokkok kialakítása e tanév feladata. Az előadó nagy jelentőséget tulajdonít az úgynevezett tananyagvitáknak. Ennek keretében az egyetemi tanács megtárgyalja az egyes jegyzeteket, tankönyveket. A döntésnél figyelembe veszik a tanszék, a KISZ, valamint külső és belső szakértők véleményét. Eddig már sor került a gazdaságtudományok tankönyvvitájára.

Délután kiscsoportos foglalkozáson vitatták meg a tanulmányi versenyt és a képzési rendszert, valamint a köznevelődési határozat megvalósításából adódó feladatokat.

Szeptember 14., vasárnap. Először Szívi József előadását hallgatták meg az érdeklődők az egyetemi akcioprogramról, majd ezt kétórás kiscsoportos vita követte a kari akcioprogramról.

Szeptember 15., hétfő. Már csak egy előadás maradt hátra a tábor programjából. Ezt Tarsai Gyula, a Budapesti KISZ-Bizottság munkatársa tartotta meg a KISZ áprilisi határozatainak végrehajtásáról, illetve ezek tapasztalatairól. Most néhány momentumot elemeztünk fel nagy tapssal fogadott előadásából.

A határozat végrehajtásában mutatkozó pozitívumokat kiemelve elmondta, hogy növekedett az egyéni aktivitás, erősödött a KISZ-hez való érzelmi és érzelmi kötődés, folyamatosan vált az ellenőrzés, valamint ezen túlmenően egységesebbek lettek a vezetőségek. Negatívumként említette, hogy nem csökkent kívánatos mértékben a taglétszám, s hogy nem csökkent az adminisztráció. A budapesti egyetemeken a KISZ-tagok aránya, az értékelő taggyűlés előtt 91,2 százalék volt, a taggyűlés után pedig 88,2 százalék lett.

Megemlítette, hogy sok a kilépés. Az értékelő taggyűlésekről elmondta, hogy általában aktív viták folytak, bár az egyetemeken az első- és utolsó-évesek értékelése nem volt kielégítően jó. Olykor egyes értékeléseken előjött a betyárbeacsület, a cinikosság is. Fárasztó volt az értékelés, főleg a vezetőségek számára. Az értékelő taggyűlések budapesti csúcsát egyébként a közgazd. egyik alapszervezete tartja 26 órával. A feladatokról szólva kitért az akcioprogram és az egyéni vállalás összekapcsolásának javítására, valamint arra is, hogy létre kell hozni a KISZ-en kívüliekkel való politikai foglalkozást.

Az előadást nyilván számos hozzászólás követte volna, de erre idő hiányában nem kerülhetett sor.

Ezzel a tábor munkaprogramja kiteljesedett, véget érték a foglalkozások.

Egy csokorban

Még a zászlólevonás előtt összegyűjtöttük a tábor lakóinak véleményét a táborról, amelyeket röviden az alábbiakban lehet megfogalmazni.

Kereskedelmi kar:

— A tábor jó volt, különösen kiemelkedett a politikai képzés anyaga. Véleményünk szerint nagyon sikeres és hasznos volt a kari akcioprogram értékelése, amelyet módosítottunk is az itt elhangzott javaslatok alapján. Tetszett még a pártirányításról tartott vita, mert ez a téma eddig az alapszervezetektől úgy véljük távol állt. Elégedettek vagyunk a kari vezetőség táborigazgatói munkájával, aktivitásával. A másodévesek is tájékozottak voltak. A tábor időtartama viszont hosszú volt.

Ipari kar:

— Úgy értékeljük, hogy a tábor munkája hasznos volt, de a következő időszakban célszerű lenne az alapszervezetektől is véleményeket kérni, a tábor programjára vonatkozóan. Egyes írásos anyagok (például politikai képzés, tanulmányi verseny) kidolgozottsága nem volt megfelelő, így nem mindenki értette meg ezeket. A viták néha elvi síkon folytak és nem a gyakorlati problémákat elemezték. A táborban több módszertani útmutatást kellett volna kapni. A kari képviselők aktivitása jó volt, kivéve az akcioprogram vitáját. A másodévesekkel először célszerű lett volna ismertetni a kari sajátosságokat, mert így többen tudtak volna hozzászólni a vitákon. A tábor szervezése jó volt és pozitívumként említhető meg az is, hogy a szabadidős prog-

ramok jobbabbak voltak az előző táborokéhoz viszonyítva.

Általános kar

— Három dolgot szeretnénk kiemelni, az első: a kari vezetőségeknek több lehetőséget kellett volna biztosítani arra, hogy az alapszervezeti titkárokkal is foglalkozzanak, de ez a sűrű program miatt lehetetlen volt. A második: a felkészítő táborok nem vitalellettel kellett volna adni, hanem itt már inkább gyakorlati útmutatóra lett volna szükség. A harmadik: Tarsai Gyula előadását nem az utolsó napra, a szűkre szabott percekre kellett volna hagyni, mert utána még jó lett volna egy konzultáció is ebből a témából.

A táborhelyről

A Budapesti Műszaki Egyetem balatonlellei KISZ-tábora kellemes környezettel lepte meg a közgazd. KISZ-aktivistákat. A kitűnő szervezésről, s így részben a jó hangulat kialakításáról pedig a táborvezető Kovács István gondoskodott. Most szervezett először vezetőképző tábor. Hazafelé a vonaton beszélgettünk.

— Tavaly Salgóbanya, idén Balatonlelle. Hogy került Lelére a tábor?

— Sajnos gond a táborhely megszervezése. Salgóbanyán most nem volt hely, de mivel a tanév később kezdődött, alkalmilag megkaptuk a BME-től a lellei tábort. Örültünk ennek a tábornak, de sajnos ez kicsinek bizonyult, az instruktorokat például nem is tudtuk meghívni.

— Megoldás a későbbiekben?

— Jó lenne, ha egy állandó táborral rendelkezne az egyetem. Szó van arról, hogy esetleg a csopaki tábort megkapjuk. Kétszáz férőhelyes táborra lenne szükségünk.

Borsi László

Elsőéves hallgatóink fogadalomtétele Fotó: Pólya Zoltán

Szakosítás után

A szakosodás körüli viharok

már elültek. Más események, problémák kerültek előtérbe; megkezdődött az új tanév, ismerkedünk egymással a II. éves csoportokban. E cikk mégis a szakosodáshoz kanyarodik vissza. Nem azért, hogy azok seibeit felszakisza, akik igazságtalanul érzik a szakosításokat, nem is azért, hogy megpróbáljon változtatni ezeken a vált vagy valós igazságtalanságokon, hiszen erre már nincs lehetőség, inkább az lehet a cél, hogy tájékoztatson a szakosításról, felmérje, mennyire tudták összehangolni e munka során a különböző szempontokat, milyen változtatásokra van szükség a szakosítási munkában. Végül pedig választ adjon arra, hogy milyen lehetőségek állnak azok előtt, akiket valamely szakra nem vettek fel, de ragaszkodnak eredeti elképzelésükhöz.

Évfolyamtársaimmal beszélgetve különböző véleményeket hallottam a szakosításról, közöttük sok negatív véleményt is. Konkrét példákat soroltak fel: egy három nyelvvel jól beszélő lányt nem vettek fel a külkerre, két egyforma eredményt elért hallgató közül, akik egyéni szempontból is nagyjából azonosak, az egyiket felvették ugyanarra a szakra, a másikat nem. E véleményekből is kiderül, hogy a szakosítás bármilyen gondosan is készíttik elő és hajtják végre, sohasem lehet tökéletes. E munka során sok egymásnak gyakran ellentmondó szempontot, igényt kell figyelembe venni: a népgazdasági igényeket és a diákok szakosodási szándékát, a tanulmányi eredményeket, az egyes szakok speciális igényeit, a fizikai és szellemi dolgozók gyermekeinek megfelelő arányát és még lehetne tovább sorolni. Ennyiféle szempontot összehangolni nagyon nehéz. Nem egy elmondott esetben tényleg igazságtalanság történt még akkor is, ha a szempontokat komplexen nézzük. Ez sajnos, elkerülhetetlen, legfeljebb arra kell törekedni, hogy minél kevesebb ilyen eset forduljon elő. Ugyanakkor a sérelmek másik — és szerencsére túlnyomó — része nem indokolt.

Halmai Erzsébetet, a szakosítási bizottság titkárát kérdeztük meg, hogyan értékeli munkájuk eredményét?

— Egyes szakoknál nagyon komoly feszültségek támadtak a különböző igények között, s e feszültségeket nem is sikerült mindenhol feloldani. Lásuk először, hogy a diákok szakosodási szándékát hogyan sikerült kielégíteni? 369 tanulót az elsőnek, 97-et a másodiknak, míg 25-öt a harmadiknak megjelölt szakra tettünk. (Ezek csak a magyar diákok fellebbezés előtti adatai, amelyeken a fellebbezések nem módosították lényegesen.) Akit a harmadik szakra tettünk, azzal minden esetben, akit a második helyre, azok közül is sokkal elbeszélgetett a szakosítási bizottság (amennyiben el tudták az illetőt érni). A beszélgetéseknek igen komoly szerepük volt, például a külker szakon arra voltak kíváncsiak, hogy ki megy csak a nyelvtanulás miatt e szakra, és ki azért, mert a gazdasági problémák is érdeklik. A külker szakon nagy feszültséget okozott, hogy a minisztérium és a külker vállalatok elsősorban fiúkat kívánnak e pályán elindítani s így jó képességű lányokat is át kellett irányítani. Ugyanakkor e szakon még mindig nem megfelelő a fiú-lány arány.

Ugyancsak a külkeren

valamint a népgazd. kellett az egyetemi tanács és a pártbizottság határozata értelmében a fizikai dolgozók gyermekeinek arányát növelni. Ez az arány az elmúlt években nagyon kicsi volt. (20 százalék körül). Az idén a népgazd. szakon sikerült komoly fejlődést elérni (38 százalék), míg a külkeren a 31 százalék elérése még nem elég, hiszen az érintett évfolyam egészen is 44 százalékra emelkedett a fizikai származásúak aránya az előző évfolyam 33 százalékához képest.

Míg egyes szakokon a túljelentkezéssel kellett megbirkózni, addig más helyeken, például a belker, a közlekedés, illetve a tanár szakokon éppen a nagyon kevés jelentkező miatt volt problémánk. Pedig a közlekedés is két nyelvet igénylő szak, amelyen más években nem is volt ilyen gondunk. Belkeren a keretszám 70—80 fő között van és huszonhárom jelentkező ide elsőként. A tanár

„D” szak a kevés jelentkező miatt nem is indult be. A többi ilyen szakot sikerült feltöltenünk. (Természetesen ez igen sok elégedetlenséget okozott azok között, akik máshova jelentkeztek.) Sokan kerültek a külker szakra elsőként jelentkezők közül a belkerre, hiszen a két szak nem áll egymástól olyan távol, sok a tananyagok között az átfedés.

Figyelmébe ajánlom

azoknak, akiket nem vettek fel valamely szakra, hogy fakultatívként valamely, a választott szakággal kapcsolatos tárgyat felvehet, és így eredeti tervéről nem kell lemondania.

Az a célkitűzés, hogy az egyes szakokra jelentkezők tanulmányi átlaga közötti különbséget lefaragjuk, a szakok tanulmányi színvonalát közelítsük csak kevés sikerrel járt; hiszen a célokat nem tudjuk adminisztratív eszközökkel elérni, ehhez a szemlélet megváltoztatására van szükség; mindenekelőtt fel kell mérni, hogy miért jelentkeznak egyes szakokra nagyon kevesen, és ezek is főleg miért a gyengébb eredményt elért hallgatók. E szakokon jobb tájékoztatókat kell tartanunk, esetleg külső szakemberek meghívásával. Az idén csak az ipar- és az agrárszakok szervezték az elsőöskök szakkirándulást, pedig ezekre szükség lenne más, kevésbé népszerű szakoknál is. A szakosítás előkészítésének többi részével elégedettek vagyunk, bevált, hogy a szaktanszéknek már az előzetes felmérés alapján tájékozódniak, beszélgetnek, válogatnak a hozzájuk szakosodók között.

A KISZ képviselői benne voltak a szakosítási bizottságban, ha valamivel nem értették egyet, azt a döntéseknél figyelembe vettük. A jellemzésekkel kapcsolatban az a kérésünk, hogy nemcsak egy, hanem rangsorolva, három szakra tegyenek javaslatot! Most ugyanis csak akkor tudtuk a jellemzést használni, ha az első szakra vettük fel az illetőt, ha a második szakra akartuk irányítani, már nem segített. Kritikusabb szemlélet kialakítására is szükség lenne; most alig volt olyan jellemzés, melyben nem értettek volna egyet a jellemzett szakválasztásával.

S. Z.

Politikusabbá tenni a KISZ-t!

A politikai képzés új rendszere

1975. szeptember 19-i ülésén az egyetem KISZ-bizottsága határozatot hozott a politikai képzés új rendszeréről.

Mi ennek a lényege, mit jelent ez számunkra, hogyan tükröződik a politikai képzésben, a továbblépés igénye?

— Erről kérdeztük Ipper Istvánt, egyetemünk KISZ-vb agit.-prop.-titkárát.

— A politikai munka továbbfejlesztése, a KISZ kommunista jellegének erősítése világosan jelentkező szükség-szerűség. Ez fejeződött ki a KISZ KB 1974. október 30-i ülésén is, ahol megtárgyalták és elfogadták az intező bizottság javaslatát a KISZ politikai képzésének feladatairól és rendszeréről. Ennek lényege a minőségi, tartalmi előrelépés. A KISZ akkor tudja teljesíteni társadalmi feladatait, ha közelítésre, politikizálásra, művelődésre, tehát a mind magasabb politikai tudatoságra ösztönöz, nevel. Befolyásunk növelésének legfontosabb eszköze az eszméleti politikai nevelőmunka, ebben a munkában alapvető szerepe van a politikai képzésnek. Egyetemi propagandamunkánk is elkövetkezik, alapeleme: a politikai képzés nélkül. Egyetemünk KISZ-bizottsága is ezt tartotta szem előtt, amikor a KISZ KB fenti határozatának alapján, egyetemi sajátosságainkat figyelembe véve, meghatározta politikai képzésünk új rendszerét.

A minőségi továbblépés elsősorban képzési rendszerünk új elemeiben tükröződik. Nagyon jelentős fejlődést jelent az, hogy világosan megfogalmazott és szintenként differenciált, követelményeket állítunk a résztvevők elé. A KISZ KB által meghatározott keretek között rögzítjük a képzési tematikát és a képzés alapvető módszertani kérdéseit. Formailag ez azt jelenti, hogy a politikai képzésünk a jövőben hármas tagozódású lesz. Az első és alapvető az alapszervezeti vitakörök rendszere. Ezek a vitakörök a korábbiál jóval nagyobb hallgatói tömegnek jelentenek tájékozódási lehetőséget és szervezett vitafórumot. Az önállóság, az egyéni kezdeményezés találhatja meg itt a biztos szervezeti, formai kereteket, amelyeknek az igény-felkeltés a legfontosabb szerepük. Az alapszervezeti vitakörök tematikáját az egyetemi

KISZ-bizottság határozza meg. Minden oktatási évben lesznek kötelező és választható témák. Idén például — kötelező taggyűlés formájában két témakör vitája tartozik a kötelezőkhez: 1975. november 15-ig, az MSZMP XI. kongresszusa gazdaságpolitikai feladatainkról és az V. ötéves terv, valamint 1976. február 25-ig a KISZ IX. kongresszusa határozattervezetének a megvitatása. A minden alapszervezeti vitakörre kötelező két témán kívül minden vitakör az általunk javasoltakból, vagy akár azokon kívül a csoport összetételének és érdeklődésének megfelelő témákat választanak, amelyeket a kötelező témákkal együtt beépítenek az alapszervezeti akcióprogramba. Természetesen határidővel és előadóval. Az így biztosított rendszeresség, tömegszerűség, valamint a nyitottság — a vitakör ilyen formája egyrészt gyorsabban reagálhat a friss politikai eseményekre, másrészt nem KISZ-tagok is részt vehetnek a vitában — mind a politikai munkánk hatékonyságát növelhetik. Mégpedig egyéni aktivitás felkeltésén keresztül. Nyilvánvaló, hogy a politikai vitákban nem lehet felkészületlenül részt venni. A szervezett képzésbe való bekapcsolódáson kívül mindenkinek egyénileg is képeznie kell magát. A KISZ-bizottság minden évben irodalomjegyzéket fog készíteni, amelyben felsorolja azokat a fontosabb cikkeket, könyvrészeket, amelyek az egyéni ismereteket gyarapíthatják. Az egyéni kezdeményezést a KISZ-bizottság az úgynevezett ifjúság mozgalmi pályázat kiírásával is segíti. A pályázatra a mozgalmi munkával kapcsolatos művek — tanulmányok, elemző anyagok, riportok — nyújthatók be. Ez az irányított önképzés tehát a politikai képzés igen fontos része, illetve annak rugalmas tartalmi kiegészítése. Hozzásegíthet — az egész képzési rendszer egyik céljának megfelelően — ahhoz, hogy az egyéni és a közösségi a KISZ-tag és az alapszervezet egészséges „munkakapcsolatán” keresztül az egyéni aktivitás és a közösségi célok egybekapcsolásával érhesük el célunkat: a politikai jelleg erősítését. Szorosan kapcsolódik ide a klubok munkája is. A kollégiumoknak és szakkluboknak is megfelelő segítenünk kell az alapszervezeti aktivitást. Legyenek a klubok a megnőtt alapszer-

vezeti aktivitás közös fórumai! (Egyes alapszervezeti vitakörök átnöhetnek közös vitafórumokká.)

Az egyetemi politikai képzés másik két szintje a reszortképzési és vezetőképzési rendszer. Ezekről most csak annyit, hogy bevezetjük a koncentrált, tehát időben kevesebb leterhelést jelentő, de intenzívebb felkészítési formát.

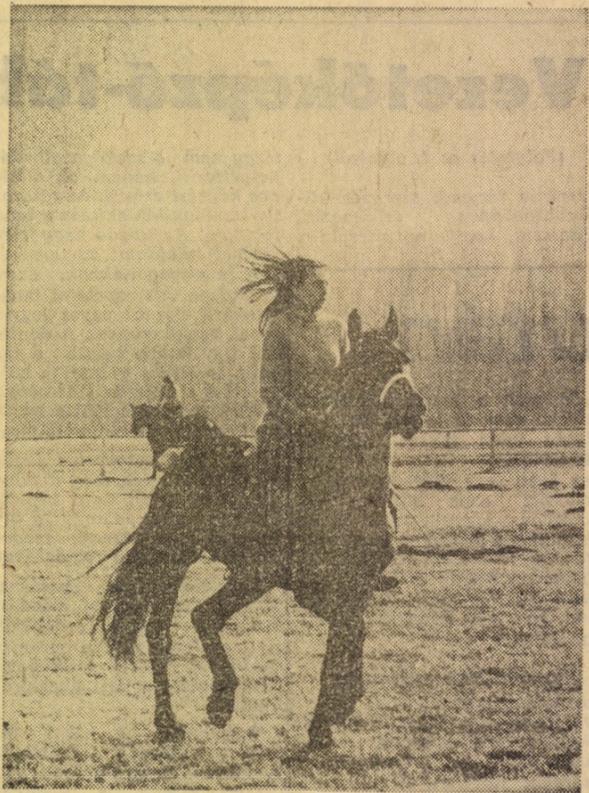
Az új, több szintes képzési rendszer irányítása, koordinálása nem lesz könnyű feladat.

— Ez így van. Eppen ezért amellet, hogy a politikai képzést koncepcionálisan a KISZ-bizottság irányítja, az egyetemi KISZ-bizottsága a KISZ KB útmutatásának megfelelően úgy határozott, hogy létrehozza az eddigi vezetőképző bizottság tagjaiból, a kari agit.-prop.-titkárokból, és a HPCS-vezetők közül a politikai képzési bizottságot.

Mit jelent az újfajta politikai képzés az egyéni vállalások vonatkozásában?

— Itt látni kell azt, hogy az aktív politikizálás, önművelés stb. a KISZ szervezeti szabályzatából fakadó követelmény. Ez a KISZ-tagsággal járó természetes feladat, és ezt egyetemünkön, legfeljebb csak kiindulópontnak tekintjük. Saját mozgalmi céljaink következtében megvalósítása érdekében ezen túl kell lépünk: az egyetemi KISZ-bizottság úgy határozott, hogy minden KISZ-tagnak komplex egyéni vállalást kell tenni. Komplexitása hármas tagozódást jelent: 1. a politikai képzésben és önképzésben való részvétel, 2. a tanulmányi szakmai munka területén tett vállalás, 3. a mozgalmi közéleti tevékenység területén tett vállalás. Nagyon sok lehetőség van a hármas szempont szerinti vállalások teljesítésére. Lényeg a közös-ségért végzett munka.

M. M.

Vágtában

Fotó: Eszes István

50 évi munka után

A tanévnyitó ünnepély egyik kedves epizódja volt az aranydiploma átadása azoknak a közgazdászoknak, akik ötven éve végeztek közgazdasági szakon. Az újdonsült aranydiplomások egy része már nyugdíjas, s megérdemelt pihenését élvezi, mások, így beszélgetőpartnerem, Fellegi Ottó bácsi, még ma is rendszeresen dolgozik, nem tud elszakadni a megszokott környezettől, ahol tisztelet veszi körül. Ottó bácsi esetében ez a megbecsülés különösen gyakran nyilvánult meg az utóbbi időben: a válalati kiváló dolgozója, kétszeres aranydiplomás lett, mint mérnök és közgazdász egy személyben.

— Első kérdésem éppen er-

re a tényre vonatkozik: mit jelentett az Ön életében, hogy mérnök-közgazdász diplomával rendelkezett?

— Nagyon sok előnyt jelentett a két diploma. 1922/23-ban végeztem a Magyar Királyi József Műegyetem közgazdasági osztályán. Előtte már megkaptam a gépészmérnöki diplomát, de amikor közgazdász lettem, az elhelyezkedés könnyebbé vált. Sok volt abban az időben a mérnök, mérnök-közgazdász már kevesebb. Miközben a fővárosban gépészmérnökként dolgoztam, gyakran kértek át egyik osztályról a másikra, ahol a közgazdasági problémák megoldásában kellett segítenem. A főváros fűtőberendezéseivel foglalkoztam, s itt mindig előtérben volt a takarékoság, közgazdászként szakmailag képzetten vizsgáltam ezt a problémát, mérnökként kiviteleztem. A fűtők számára szaktanfolyamot indítottunk, és kötelező volt a fűtési napló vezetése is. A második világháború után Vas Zoltán miniszterelnök főmérnöknek nevezett ki. Az ő elgondolása volt egy olyan iroda létrehozása, mely az egész ország fűtési ügyeivel, problémáival foglalkozik. 1950-ben ide kerültem, mint a fűtési berendezések szakértője. S itt ismét közgazdasági ismeretekre volt szükség: a fűtési hálózat megszervezése komoly feladatot jelentett. Összetett kartotékrendszert vezettünk be, melyen az összes fűtőberendezés műszaki adata szerepelt.

A gazdasági világválság idején villanyszerelői szakvizsgát tett. Két diploma tulajdonosként miért volt erre szükség?

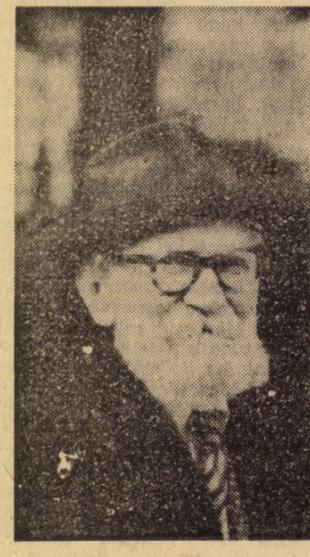
— A két diploma ebben az időben nagyon keveset ért, állandósult a diplomások munkából való elbocsátása. Ekkor határoztam el, hogy leteszem a villanyszerelői szakvizsgát, ez biztosabb állásnak tűnt, mint a gépészmérnöki. Hogy miért választottam éppen ezt a munkát? Talán azért, mert közelállt tényleges szakmáimhoz, és főleg azért, mert ehhez kellett a legkevesebb befektetés. Pár szerszám, drót és már dolgozhattam is. Nem is kerestem rosszul. Egyre több állami megrendelést kaptam. A megélhetésem biztosabbá vált. Abban az időben ezt csinálta majdnem minden értelmiségi. Pár évig végeztem ezt a munkát, utána megint mérnök-közgazdászként dolgoztam. Ekkor kezdtem el a fűtőberendezésekkel foglalkozni. Több újítást veztettem be a háború alatt megrendelt fűtőberendezések javítására. 1950-ben azonban feloszlatták a Fűtéstéchnikai Irodát — ismét munkanélküli maradtam. Ekkor kerültem a Könnyűipari Tervező Irodához, ahol jelenleg is nyugdíjasként dolgozom. Nyolcan jelentkeztünk ugyanarra az állásra és végül nekem sikerült. Ez pontosan húsz évvel ezelőtt volt. Jól érzem itt magam, becsülnek, szükség van a munkámra.

— Ötven évi munka tapaszt-

alata alapján mi az, amit a fiatal közgazdász legfontosabb tulajdonságának tart?

— Kitartás, szakértelem, szorgalom és egyre inkább előtérbe kerül a nyelvtudás is. Az élet egyre több területén válik szükségessé a közgazdász munkája, s jó munkával milliós megtakarítást érhetnek el, amelyet fontos, szociális feladatok mielőbbi megvalósítására fordíthatnak. S mint az én példám is mutatja: a jól végzett munka jutalma nem marad el.

Kocsis Iona

Fotó: Bajusz Károly

Házi TDK-konferencia

(PROGRAM)

A Tudományos Diákköri Konferencia megnyitóját szeptember 30., kedd, 15 óra, III. előadó.

Program: 1. dr. Megeyeri Endre tudományos rektorhelyettes üdvözlő beszéde. 2. Madarasi Attila pénzügyi államtitkár előadása: A szabályozórendszer 1975. évi várható módosítása, és ennek pénzügyi kihatásai.

A záróülés: október 3., pénteken, 11 órakor lesz.

Program: A zsűrielnökök értékelik a szekciók munkáját. Dr. Megeyeri Endre rektorhelyettes átadja a díjakat.

A POLITIKAI GAZDASÁGTAN ELMÉLETI KÉRDÉSEI
Szekcióelnök: dr. Erdős Tibor
Egyetemi tanár, tagok: dr. Erdődy György docens, dr. Szabó Katalin adjunktus, titkár: Farkas Péter tanársegéd. — 245. terem.

Október 1., szerda, 9 óra.
Pál Iona V. NGT: Egyensúly és konjunktúra ingadozása, Hild Márta: II. tanár „A”: Az érték, a piaci érték és az árak viszonyának néhány kérdése Marxnál, Vértess András V. NGT: A kereskedelmi tőkés költéserei és profittja, Bihari Péter III. NGT: Az ártényező bekapcsolása egy növekedési modellbe, Richter Sándor II. kker.: Termelékenység-növelési tartalmak a közép-kelet-európai szocialista országokban.

Október 1., szerda, 13 óra 30 perckor.
Szirbik Imre II. ipar: A kis- és középvállalatok szerepe a tőkés és szocialista gazdaságban, Majoros Pál V. NGT: A gazdasági struktúra elméletéhez, Karsai Gábor IV. NGT: A szocialista árutermelés, Kalász István, Köllös János III. NGT: A jövedelemszabályozási rendszer és munka szerinti elosztás elméletének egyes vitatott kérdései.

Faragó Péter III. ipar: Az amerikai felsőoktatás társadalmi, gazdasági problémái és tanulságai.

FILOZÓFIA
Szekcióelnök: dr. Kiss Artur, tanszékvezető egyetemi tanár, tagok: dr. Gondi József docens, dr. Erdődy György adjunktus, titkár: Bodai Zsuzsa tanársegéd. — 248. terem.

Október 2., csütörtök, 9 órakor.
Miszlivetz Ferenc II. tanár „A”: Albert Camus és az egzisztencializmus, Nádiesán József IV. tanár „A”: Medjegyzések a pánafrinizmus ideológiájához, Sági Gyula II. kker.: Aktuális érdekviszonyok a szocializmusban, Varga István IV. NGT: Technikatörténeti elméleti előmunkák, Vincze Gábor IV. kker.: Az MKP, az SZDP és jogutódai Politikai Bizottsága és Titkársága személyi összetételének alakulása a felszabadulás után.

NÉPGAZDASÁG TERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA, GAZDASÁGPOLITIKA
Szekcióelnök: dr. Stark Antal egyetemi tanár, tagok: dr. Iványi Attila adjunktus, dr. Halász Sipi Erzsébet tud. munkatárs, titkár: Hógye Mihály gyakornok. — 245. terem.

Október 2., csütörtökön, 9 órakor.
Lajtai György V. NGT: A futószalagos termelés problémája a textiliparban, Bálint István, Lakatos Pál III. NGT: A beruházásstruktúra és a beruházhatóság közötti kapcsolat vizsgálata a magyar iparban (1962—1971), Varga Júlia IV. pü.: A fogyasztás szerkezet változásának hatása a beruházási politikára, Fuzekas Károly IV. ipar: A paraszti munkássá válás folyamatának konfliktusai egy közép ipari fellendülésben, Bankó Sándor V. tanár „A”: Jelenkutatás a jövőben, Bod Péter V. NGT: Műszaki fejlesztési folyamat (szpecializáció-diverzifikáció).

VILÁGGAZDASÁGI ÉS KÜLKERESKEDELMI KAPCSOLATOK
Szekcióelnök: dr. Nyilas József tanszékvezető egyetemi tanár, tagok: dr. Riesz Miklós tanszékvezető egyetemi tanár, dr. Huszár Ernő tanszékvez. docens, Titkár: dr. Blahó András tanársegéd. — 248. terem.

Október 1., szerda, 9 órakor.
Steier József I. kker.: A szocialista országok közös inarválalati szocialista integráció továbbfejlesztésének tükrében, Demcsák Ágnes IV. kker.: A vegyesvállalatok tevékenységének koordinálása a Hungarotex Textilkil-keveskedelmi Vállalat gyakorlatában, Csaba László III. kker.: A KGSZ és a Közös Piac, Takács György IV. pü.: A forint

konvertibilitása, Patai Mihály III. pü.: Véleményem a szocialista valuta-konvertibilitásról.

Október 2., csütörtök, 13 óra 30 perckor.
Garai Béla, Robák Ferenc III. nemz.: A fejlett tőkés országok jelenlegi gazdasági, politikai problémái és azok hatása külpolitikai magatartásukra, Horváth László IV. nemz.: Változások Irak gazdasági életében és kül-gazdasági kapcsolataiban az 1968-as júliusi forradalom után, Simon Ferenc I. évf.: Izrael gazdasági fejlődésének modellje, Amberg Eva, Király Péter, Kocsis István II. pü.: Olajválság és világgazdaság, Mihályi Péter III. NGT: Adalékok az olajválság gazdasági és politikai következményeiről, Chioréan Sándor IV. nemz.: Világélelmézés.

MATEMATIKA ÉS ALKALMAZÁSA
Szekcióelnök: dr. Meszéna György docens, tagok: dr. Gyurkó László docens, dr. Kuncsis István docens, titkár: dr. Mikló Gyula tanársegéd — 246-os terem.

Október 1., szerda, 13 óra 30 perckor.
Bánki Géza, Borlói Rudolf, Kulcsár Tamás IV. NGT: A kockázat kvantitatív meggradadása különböző készletgazdálkodási modellekben.

Koppányi Mihály V. NGT: Az iparban foglalkoztatottak átlagbérének hosszú távú becslése és komplex elemzése, Forgács Anna IV. NGT: Gazdasági fejlődést vizsgáló matematikai modellek összehasonlító elemzése, Chikán Bálint IV. NGT: A IV. Egri Országos Akvarell Biennálén végzett szociológiai felmérés kérdőíveinek statisztikai elemzése.

Október 2., csütörtök, 13 óra 30 perckor.
Szász János IV. NGT: Egy tömegszociológiai rendszer vizsgálata analitikusan és sztochasztikus szimulációval, Koppányi Mihály V. NGT: Egy többtereműes készletelési rendszer vizsgálata sztochasztikus szimulációval, Kelemen Béla IV. ipar: Egyedi gyártás operatív programozása, Bérczes István: Számítástechnika az oktatásban, gépi program a módosított farmigazgatási játékhöz.

VÁLLALATI POLITIKA ÉS GAZDASÁGTAN
Szekcióelnök: dr. Antoniewicz Flórián docens, tagok: dr. Borza Józsefné adjunktus, Nagy Márta tanársegéd, Titkár: dr. Papp Iona tudományos segédmunkatárs. — szerda: 246. terem, csütörtök: 306. terem.

Október 1., szerda, 9 óra.
Kovács Géza IV. ipar: A vállalati belső kapcsolatok néhány irányítástervezési problémája, Mohai György V. NGT: A vállalati középívű tervezés modellje, Kőnczöl Erzsébet IV. ipar: Vállalati stratégia és hosszútávú tervezés, Némethy Angéla IV. tanár: Az iparvállalati mérleg összeállításának elméleti alapjai és felhasználásának lehetőségei.

Október 2., csütörtök, 13 óra 30 perckor.
Juhász György, Koncz János III. ipar: Hogyan ösztönözzük vezetőinket? Néhány gondolat az ösztönzés minőségi fejlesztéséhez, Táll Éva IV. ipar: Az üzemi demokrácia tapasztalatai a TAURUS Gumilipari Vállaltnál, Puskás Margit V. NGT: A rugalmas vállalati gazdálkodás és a tartalékok, Tóth Éva III. ipar: Vállalati beszerzési politika, Horváth Péter V. NGT: Adalékok a készletváltozások előterjesztéséhez.

GAZDASÁGTÖRTÉNET
Szekcióelnök: dr. Szuhai Miklós egyetemi tanár, tagok: dr. Szigeti Endre docens, dr. Csató Tamás tud. munkatárs, titkár: Kövér György tud. segédmunkatárs. — 245. terem.

Október 2., csütörtök, 13 óra 30 perckor.
Pozsonyi Pál III. ipar: Adalékok Szolnok város gazdaságtörténetéhez, a felszabadulástól az államosításig, Bory Klára, Petrusz János II. kker.: A ruházati a felszabadulás előtti magyar kereskedelemben, Orszeg Éva III. NGT: Az 1950-as évek első felének vállalatösszevonásai és kapcsolataik az irányítási szervezettel, Szaló István III. kker.: Kiszármított vállalatok az első világháború előtti Magyarországon, Zádor Márta IV. tanár: A magyar szociáldemokrátiák az agrárkérdésről (A külzárda-sági gondolat fejlődése 1900—1918. között).

AGRÁRGAZDASÁGTAN
Szekcióelnök: dr. Végi Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, tagok: dr. Pál László docens, dr. Tóth Tamás adjunktus, Titkár: dr. Forgács Csaba tanársegéd. — 246. terem.

Október 2., csütörtök, 9 órakor.
Szalontai Éva, Friedmann Ibolya IV. kker.: A földönven kívüli friss zöldellátás helyzete és lehetőségei Magyarországon, Karikó Zsuzsa V. tanár „B”: A saját termelésű készletek értékelésének problémái a mezőgazdaságban, Szőke Gyula III. agrár: Mezőgazdasági iparosodás és iparosodásának feltételei, Széria mezőgazdasági, Terényi Katalin IV. agrár: Hálós programozási módszerek ismertetése és a CPM hálótérvezési módszer gyakorlati alkalmazása.

VEGYIPARI
Szekcióelnök: dr. Blkics István tanszékvezető docens, tagok: dr. Balázs Géza adjunktus, dr. Boltizár Pálné adjunktus, Titkár: dr. Kulifal József tanársegéd — 248. terem.

Október 1., szerda, 13 óra 30 perckor.
Szabad Katalin V. tanár „C”: Aminósavak gázrometográfias vizsgálata, Gábor Vera V. tanár „C”: A hőátnyomás.

Stúdiumtábor a Kinizsiben

Június 21-én — éppen kilátva a vizsgaidőszakból — ötvenegyen találkoztunk az egyetemen, hogy az elkövetkező tizenhárom napunkat 188 vidéki középiskolással töltsük. Ezekkel a hátrányos helyzetű munkás-paraszti származású gyerekekkel múlt év szeptemberében tettük fel a kapcsolatot, s egyévi levelezésük alapján őket hívtuk meg táborunkba. A középiskolások 22-én délután érkeztek. Előzőleg a szeminariumvezetőket a pol. gazd. történelem, illetve matematika tanulmányi csoportokban még egyszer átvették a szeminarium anyagát, s máris jó hangulat alakult ki a közös munka révén, amit csak fokozott, hogy a Kinizsi szobáit nekünk kellett lakhatósá tenni. 22-én este volt a tábornyitó, s 23-án reggel 8 órakor kezdődött a tanítás.

Hatvanhárom órában

— 32 matek, 24 pg, illetve történelem és 7 politika — igyekeztünk rendszerbe foglalni az amúgy már tanultakat. Már az órákon is kötetlen hangulat volt, hiszen általában jó kapcsolat alakult ki a szeminariumvezető és a középiskolások között. Igyekeztünk megismerni környezetüket, személyes problémáikat.

A hibákat se hallgassuk el: az egyetemisták között nem alakult ki talán a korábbi évekhez hasonló kapcsolat, nem volt akkora az együttműködés, kivéve a pol. gazd. tanulmányi csoportot. Ennek két okát látjuk: egyrészt nagyon sok volt az új szeminariumvezető, akiknek most kellett beletanulniuk ebbe a kemény feladatba, másrészt a vezetőség sem tudta mindig „húzni” a többieket.

Mindent összevetve úgy érezzük, a tábor elért alapvető célját: megmutattuk a középiskolásoknak, hogy hol vannak alapvető hiányosságok, mire súlyozzunk a következő tanévben, s hogy sok-sok szorgalommal és kitartással megfelelő eredményeket érhetnek el a felvételnél. De addig is folytatjuk a levelezést és találkozzunk a tavaszi táborban — egy utolsó nekiugrás a felvételi előtt.

Mindannyiunknak jó munkát és új tanévben!

És Salgótarjában

Immár hagyományra vált, hogy a nyári Stúdium tábor után az érdeklődő szemina-

riumvezetők és a vezetőség néhány napra elvonul valamilyen csendes, nyugalmas helyre, hogy megvitassa a szakbizottság éves munkáját és megoldásokat keressen a felmerülő problémákra.

Ebben az évben ez az úgynevezett kistábor Salgótarjában tartottuk, az egyetem üdülőjében. A környezet kiválóan alkalmas volt arra, hogy pihenve dolgozhassunk.

Már az elmúlt tanév elején bizakodva kapták fel fejüket az „öreg” stúdiómosok, mert az egyetemisták soha nem látták mértékben érdeklődtek szakbizottságunk iránt. Az elsősök közül például közel száz jelentkeztek a felkészítősékre! (Ebből új feladatok is adódtak, amelyekre később visszatérünk.) Ez az érdeklődés év végéig fennmaradt, mert a kistáborban 40-en voltunk. Idén az elsősöket izgat leginkább, milyen munkát fognak végezni a következő évben, milyen problémákat kell megoldaniuk mozgalmunkban. Mikor első nap kiderült, hogy a táborozók fele még csak ezután fog aktívan, közvetlenül tevékenykedni a stúdiumban, a vezetőség megpróbálta rugalmasan átalakítani a napirendi pontokat. Így pl. a részletes munkaterv elkészítése nem közösen, hanem a szekcióvezetőségek részvételével történt.

A három nap során megvitatott a mozgalom legégetőbb problémáit: a nagyszámú levelező aktivizálásának lehetőségeit és módjait; hogyan csökkentjük a tanulmányi felelősök leterhelését; miként javíthatjuk a szeminariumvezetők felkészítésének rendszerét; a pesti szekció munkájának fejlesztését; terveinket az első felkészítések tematikájáról és módszeréről.

A referátumok meghallgatása után — amit minden témából más-más vezetőségi tag tartott — a kiscsoportos vitákon minden területen sikerült megegyezésre jutni. Ebben az évben már a közösen kialakított elképzelések alapján fogjuk munkánkat folytatni.

A legényegesebb

változások

a következők lesznek:

1. Minden tantárgyból létrehozunk úgynevezett elméleti csoportokat, amelyek a tanulmányi felelős irányításával dolgoznak. Az lesz a feladatuk, hogy elkészítsék a levélményeket, illetve a pesti szeminariumok és a táborok anyagát, irányítsák a felkészíté-

ket, és tartsák a kapcsolatot a szaktanárszékkel. Így lehetővé válik, hogy a legfelkészültebb szeminariumvezetők aktívan bekapcsolódjanak a tananyagok elkészítésébe, és szakmailag egységes legyen a két-éves munka.

2. Az elmúlt tanévben komoly gondot okozott, hogy a levelezők létszáma ugrásszerűen megnőtt. A közös munka elősegítése érdekében új formákat kellett keresnünk. Ebben a tanévben — reméljük, nemcsak kísérletképpen — létrehozunk egyetemistákból úgynevezett levelező kiscsoportokat. Ezek a csoportok 4-5 hetente összejönnek, és megvitatják a levelezés során felmerült szakmai és módszertani problémákat; meg szervezik a középiskolások látogatását: olyan iskolákban, ahol nagyon sok stúdiómos van, évente 3-4 alkalommal konzultációkat tartanak; s a csoport vezetőjén keresztül informálódnak az SG-ben aktuális kérdésekről.

3. A felkészítésekkel kapcsolatban a változás a következő: táborra való felkészülés ezentúl nem a tanév elején kezdődik — mert ekkor még kevesen érzik ennek szükségességét — hanem intenzív jelleggel a tábor előtt 2-3 hónappal. Csak azok számára lesz kötelező a részvétel, akik még nem tanították az adott tananyagot; a régi szeminariumvezetők számára a részvétel akkor lesz kötelező, ha a tanulmányi felelős ezt szükségesnek tartja.

4. Az első felkészítések egyéves tapasztalata alapján az új tanévben nem törekszünk arra, hogy a kötelező tananyag kívül egyéb irodalmat is feldolgozzunk. Célnk elsősorban az lesz, hogy a kötelező irodalmak elemzését részletesebben végezzük el, mint amire a szeminariumokon sor kerülhet. Az egész éves munka célja, hogy szakmailag jól felkészült szeminariumvezetők és levelezők kezdjék meg a munkát nagy felelősséggel a következő év szeptemberétől. A felkészítésről természetesen részletesen tájékoztatni fogjuk az elsősöket. Már itt felhívjuk a figyelmet: október 10-ig lehet jelentkezni, a felkészítésen való részvétel KISZ-vállalásnak elfogadható.

5. A pesti középiskolások számára új kezdeményezésként harmadik osztály után nyáron egy alkalommal szintén bentlakásos tábor szervezzük a jövőben.

Gál-Findruk—Solt

Az ökonomia

Birodalmában

1. Az MTA Közgazdaságtudományi Intézete

Sorozatunkban, amelyet az alábbi frással indítunk útjára, hazánk közgazdasági jellegű kutatóintézetek munkájáról szeretnénk képet adni, lehetőleg figyelembe véve, természetesen a teljesség igénye nélkül. Szándékunk az, hogy rámutarva az egyes intézetek helyére és szerepére társadalmunk intézményrendszerében, ismertessük kutatási profiljaikat, továbbá, hogy rövid áttekintést adjunk tevékenységükről és működési feltételeikről. Alapvető célkitűz-

sígnk természetesen nem zárja ki, hogy amikor a téma úgy kívánja, ne térjünk ki egy-egy tudománypolitikai vonatkozásra vagy éppen a tudomány és a politika kapcsolatának egyes problémáira. És talán még egy megjegyzés: közgazdaságtudományról lévén szó, különösen erős hangsúlyt kell kapnia az elmélet és a gyakorlati kapcsolatnak. Ennek előrebocsátásával remélhetően nem a riportteret témaszűkítéséről árulkodik majd a kérdés gyakori fölvetődése.

A Közgazdaságtudományi Intézetet (KTI) 1954. végén egy minisztertanácsi rendelet hitvá életre. Ebben az időben és ezt követően a korábbiakhoz képest kedvezőbbé váltak a közgazdasági kutatómunka feltételei hazánkban. Sztálin 1952-ben megjelent utolsó műve elítélte a szocialista állam mindenhatóságát hirdető voluntarizmust, nyomtatékosan hangsúlyozta a gazdasági törvények objektív jellegéről szóló marxista tanítás érvényességét a szocializmusban is. Termékenyen hatott a marxista közgazdasági elmélet fejlődésére hazánkban az MDP 1953. júniusi határozata, és a III. pártkongresszus, mert bátran folytarta a gazdaságpolitikában elkövetett, s gazdaságunk működésében tapasztalható hibákat, elítélte a túlzott centralizációt, célul tűzte ki a vállalati önállóság fokozását, a gazdasági vezetés és szervezés gyökeres megújítását, s mert hangsúlyozta a gazdaságpolitika tudományos alapjait kidolgozásának, az elmélet fejlesztésének szükségességét. Ennek nyomán megjelentek a hazai közgazdasági irodalom, új gondolatok törtek felszínre, közgazdászaink egyre nagyobb része kapcsolódott be tartalmazmas vitákba, amelyek gazdasági nehézségeink konkrét okait, s a megoldás módjait keresték. A KTI megalakulása is ebbe a folyamatba illeszthető. Vezetői és munkatársai célul tűzték ki, hogy olyan intézménnyé váljék, amely országosan ösztönzi a közgazdasági kutatást, elősegíti a tervszerű és összehangolt munka kialakítását, s helyes irányba befolyásolja a hazai közgazdaságtudomány fejlődését.

Az Intézet kezdetől fogva az MTA Társadalomtudományi Főosztályának felügyelete alatt működik, tehát mint ilyen az „Akadémia” munkájának. Ez nem zárja ki, hogy az itt folyó munkát, a kutatások témáját jelentős mértékben a párt és a kormány részéről fölmerülő igények, valamint a gyakorlati gazdasági élet által fölvetett problémák determinálják. A KTI nem operatív szerv. Nem feladata konkrét gazdasági, gazdaságpolitikai intézkedések tervének kidolgozása, a gazdaságpolitika elvi irányvonalainak meghatározása. Munkája csak bizonyos alapokat adhat egyik vagy másik területen a gazdaságpolitikai elhatározásokhoz. Az Intézet tevékenységének megfelelően alapvető kutatásokat végez. Eredményeiben ezért éppen nem a javaslatok a legfontosabbak (ezek természetüknél fogva rendszerint elég általánosságban mozgó), hanem az objektív összefüggések feltárása, a megbízható tényeken alapuló kritikai elemzés, tehát a közgazdasági ismeretek bővítése. Az intézeti munkának így a gazdaságpolitikára gyakorolt hatása nem közvetlen, hanem abban mutatkozik meg, hogy az Intézet elemzéseit és javaslatait a gazdasági irányító szervek „elfogadják” (vagy elvetik), s ez alapon cselekszenek, hanem abban, hogy viták, elkészült anyagok, tanulmányok befolyásolják az ezekben a szervekben dolgozó közgazdászok gondolkodását, bizonyos mértékig a közgazdasági közvélemény alakulását.

A KTI tevékenységi köre a szocialista gazdaságpolitika tudományos megalapozására, a marxista és polgári közgazdasági elméletek tanulmányozására terjed ki, de a hangsúly mindig is a gazdaságpolitikán volt és van. Természetesen az Intézet főállásának immár több mint húsz esztendeje alatt, fő profiljánál: eseteként más és más aspektusai kerültek előtérbe. Kezdetben a szocializmusba való átmenet, a szocializmus építésének gazdasági problémái (népgazdasági ágak fejlesztésének feltételei, népgazdasági tervezés alapjai) voltak a kutatások fő irányai. A kutatói bázis-hoz képest a feladat akkoriban igen nagy volt, hiszen alig léteztek Magyarországon olyan marxista közgazdászok, akiknek a közgazdasági kutatásban említésre méltó gyakorlati let volna. Az Intézetben öt osztályon (általános közgazdasági, ipari, mezőgazdasági, pénzügyi, nemzetközi) 35 munkatárs dolgozott. Ide kíváncsiok hogy ma már hat olyan intézet van az országban, amely kizárólag, vagy főleg közgazdasági kutatókkal foglalkozik, és húsz másik, ahol ilyenek is folynak. A KTI-ben jelenleg 69 tudományos munkatárs, köztük két akadémikus (Friss István és Erdős Péter), hat tudományos doktor, 26 kandidátus tevékenykedik. Az országban a kandidátusok száma 300 körül, a doktorok száma 20 körül, a kutatók száma ezer körül van.

1956 — és az azt megelőző időszakban az Intézet munkáját is zavarta az értelmiség soraiban fölléptő ingadozás és eltávolodás, amelyekre itt is volt példa. Ugyanakkor a kutatók nagy többsége számára az ellenforradalom azzal a tanulsággal járt, hogy csak a dogmatizmus és a revizionizmus elleni harcra fókuszált kutatók képesek a tudomány valóban eredményes művelésére, továbbfejlesztésére. Sokáig problémát jelentett a kutatók sokfélesége is, amit az indokolt, hogy az Intézet az ország egyetlen közgazda-

sági kutatóhelye volt. Később azonban újabb és egyéb közgazdasági kutatóintézetek létrejöttével már lehetővé vált a kutatók koncentrációja, a témák bizonyos selektálása, a tevékenységi kör elhatárolása más intézményekben folyó munkától. Ez a tény jelentős mértékben megkönnyítette az intézeti kutatások irányítását, ellenőrzését, növelte azok eredményességét.

1965-től az országos távlati kutatási tervhez kapcsolódva az Intézet kiemelt fő feladatai a következők lettek: A tervezés tudományos megalapozása, különös tekintettel a magyar népgazdaság reális tervbe vehető optimális szerkezetének kialakítására; A népgazdaság vezetési és irányítási rendszerének tökéletesítése. Az Intézet történetében ekkor kezdődött a „mechanizmusvita” korszaka. Sok munkatárs, majd minden vezető kutató intenzíven részt vett a magyar gazdaságirányítás reformjának egyes kérdéseit kidolgozó bizottságok munkájában, illetve a reform kidolgozásában. Később számosan működtek közre az OT szervezésében a népgazdaság 1971-85. évi távlati tervének elkészítésében.

A KTI 1972-ben az országos távlati kutatási tervben fölött, MTA-tárca szintén kiemelt: Gazdaságpolitikánk tapasztalatainak elemzése, javaslatok továbbfejlesztésére kutatási főirány bázisintézetévé és koordináló központjává jelölték ki. Az intézet jelenlegi kutatási témáinak (63) több mint fele (36) tartozik ide, koordináló tevékenység pedig 10 kutatóhely egyes témáira terjed ki. A kutatási főirány keretében folyó vizsgálatok első menetében (ami ebben az évben zárult le) az 1956-60. közötti időszak gazdaságpolitikájának elemzésére került sor. Fő témái a következők voltak: az életszínvonal alakulásával — a mezőgazdaság fejlesztésével, a kollektívizálással, a mezőgazdaságnak a népgazdaság egészébe való beilleszkedésével —, a munka termelékenységével, a munkaerő-gazdálkodással, a műszaki fejlesztéssel, a beruházásokkal, a külgazdasági viszonyaink alakulásával a népgazdaság ágazati és területi szerkezetének alakulásával kapcsolatos gazdaságpolitikánk. Az új profilelgondolásokból és a népgazdaság működési feltételeinek változásaiból, fejlődéséből adódóan új témakörök (vagy régiók más megközelítésben) is felbukkantak az intézet munkájában: gazdasági növekedés és gazdasági egyensúly; a beruházási folyamat, a műszaki fejlesztés és a gazdasági struktúra átalakítása; a munkában való érdekelttség, a jövedelemelosztás, az életszínvonal és a fogyasztás fejlődése; a mezőgazdaság iparosodása és a termelési viszonyok fejlődése a mezőgazdaságban; a külgazdasági kapcsolatok szerepe a társadalmi újratermelésben; a KGST-országok gazdasági integrációjának működése és fejlődése.

A KTI vezetőségében 1974. tavaszán változás állott be. Friss István akadémikus, aki húsz éven keresztül volt az intézet igazgatója, felmentését kérte (mint tudományos tanácsadó és a gazdaságpolitikai kutatóosztály irányítója továbbra is részt vesz az intézeti munkában), a vezetői teendőket ellátásával Nyers Rezsőt bízták meg. Az igazgatót az igazgató tanács és a tudományos tanács segíti munkájában. Az intézetben 10 kutatócsoport működik. A kutatómunka szervezésével, koordinálásával, a bel- és külföldi kapcsolatok tartásával, a könyvtári és dokumentációs szolgáltatásokkal, a Tudományos Titkárság foglalkozik. Az Intézet vezetése magas szakmai követelményeket támaszt munkatársaival szemben, ugyanakkor nagy gondot is fordít képzésükre. Állandó jelleggel tartanak szeminariumokat, amelyekben a kutatók magasszintű politikai, gazdasági, ideológiai továbbképzésben részesülnek, párt- és állami vezetőkkel találkoznak. Ezenkívül külföldi tanulmányutak biztosításával járulnak hozzá az intézet dolgozóinak ismeretjének bővítéséhez, kutatómunkájuk segítéséhez. Szükség is van minderre, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy az Intézet kutatóinak 50 százaléka 30 éven aluli. A fiatal munkatársak nagy számának az az oka, hogy az Intézet szinte egyedüli utánpótlásbázisa a közgazdasági egyetem. A KTI vezetői úgy tartják, hogy némely esetben előnyösebb volna, ha a gyakorlati munkával már hosszabb időt eltöltött, tapasztalt szakember vállalna náruk kutatómunkát.

Az Intézet számára megalakulásától fogva egy München Ferenc utcai műemléképület adott otthont. A KTI azóta az MTA legnagyobb apparátussal rendelkező társadalomtudományi intézetévé nőtte ki magát, s ezzel együtt eddig otthont. Októberben már az MTA új Budaörsi úti kutatóbázisán folytatja munkáját.

(A cikk elkészítéséhez Friss István és Nagy Tamás igazgatóhelyettes írásai, valamint Bakó Gábor, az Intézet tudományos titkárnak információi nyújtottak segítséget.)

Bánki András

Értékelés táborzárás után

Egyetemünkön idén először szervezték a KISZ-bizottság az I. éveseknek előkészítő táborát, amely élményt és hasznos tapasztalatokat adott a gólyáknak és a KISZ-vezetőknek. Ezekről beszélgettünk Léval Imrével, a KISZ-bizottság I. évfolyam felelősével — tavaly ősszel merült fel először az ötlet, hogy rendezünk gólyatábor. Az elmúlt évi tapasztalatokat felhasználva már a tanévkezdés előtt akartuk megismertetni az elsősöket az egyetemi élettel, és úgy gondoltuk, hogy erre egy tábor a legalkalmasabb. Ragaszkodtunk az építőtábor jelleghez, mert számítottunk a fizikai munka közösségformáló hatásaira.

— **Hány elsőt hívtatok a táborba?**

— Körülbelül 450 új közgázosnak írtunk meghívólevelet, a tábor létszáma végül 280 körül volt. Érdekes, hogy a 146 kollégista közül 115 eljött, és már a lelkes válaszlevelekből láttuk, hogy szívesen.

— **Hogyan mutattátok be az egyetemet az új diákoknak?**

— Igyekeztünk a programot úgy összeállítani, hogy az egyetemi élet minél több területét öleljék fel, ezeket munka, mozgalom, tanulmányi ügyek és kultúrálisor címszavak köré csoportosítottuk.

— **Vegyük most sorba ezeket!**

— A munka négy helyen folyt, a Fővárosi Kertészeti Vállalattal kötöttünk szerződést. A gyerekek nagy lelkesedéssel és lelkiismeretesen dolgoztak az „Instruktorok” vezetésével. Ennek eredményeként a tábor összes bevétele

75 ezer forint, amelynek a költségek kifizetése után fennmaradó részét a KISZ-bizottság számlájára utaltuk át.

Nagyon fontosnak tartottuk a KISZ-szervezet megismertetését. Eljöttek a táborba a KISZ-vb tagjai és részletesen beszéltek munkájukról, a következő év feladatairól. Találkoztak a gólyák a tavalyi első évfolyam vezetőivel, akik hasznos tapasztalatokat adtak a választásokhoz és az azt követő önálló munkához. Vendég volt a táborban dr. Halmai Erzsébet, akivel az egyetem felépítéséről és tanulmányi kérdésekről beszélgettünk. Megismerkedtek a csoportok a patronáló tanárokkal is, akik még közvetlenebbül tudtak tanácsot adni az első időszak feladataihoz. Részletesen bemutatkoztak a szakbizottságok, így könnyebben választ-hatnak közülük az érdeklődők. Vidám műsort, vetélkedőt is szerveztünk, itt jó lehetőségeket adtunk a közös fejtörésnek, az együttes szórakozásnak. Az értékelésnél is a közös munkát figyeltük a legjobban, hiszen a tábor alapvető célja a csoportközösségek kialakítása volt. Ez alapján az 1., a 9. és a 22. csoport bizonyult legjobbnak, ők a KISZ-bizottság piros címéres trióját kapták. A búcsúzásnál a közös tábor emlékeként, minden résztvevőnek könyvet és egy-egy kis játékot ajándékoztunk.

Bátran mondhatjuk, hogy a tábor elérte célját, hasznos tapasztalatokat adott. Rövid távon legfontosabb, hogy növelje a választások megalapozottságát, segíti a jelölő bizottság munkáját is.

— **Milyen tapasztalatokkal búcsúztatok ti, a szervezők és a tábor vezetői?**

— Szeretném megköszönni a tábor minden vendégének, hogy eljöttek közénk, a felsősöknek, hogy beszéltek az egyetemről, és a táborvezetőségnek a lelkes és pontos munkát. De az a véleményem, hogy a KISZ-szervezetünk az aktivitás kérdésében nem támaszkodhat csak a táborokra. A mindennapi munkában kell élményt adnunk, mindenki ebben találja meg a számára megfelelő feladatokat.

A jól sikerült kezdés után soron következő feladat: jól kell folytatnunk!

M. G.

Személyi változás

A pártbizottság szeptember 17-i ülésén megtárgyalta és elfogadta az 1975/76-os tanév feladatait és munkatervét. Ezt követően személyi változásokra került sor. Erdemei elismerése mellett felmentették pártbizottsági és végrehajtó bizottsági tagsága alól dr. Kahlits Lászlót, mivel szeptember 1-től az Oktatási Minisztérium marxizmus-leninizmus főosztályvezetői munkakörbe nevezték ki. Helyébe a vb tagjává a pártbizottság dr. Dobrovits Iván pb-tagot választotta meg egyhangúlag.

Az egyetemi pártbizottság végrehajtó bizottság javaslatával egyetértve megbízta dr. Vági Ferencet az oktatás- és tudománypolitikai munkabizottság vezetésével.

Kultúrtábor az Alföldön

Bár augusztus 31-én elnéptelenedtek a KISZ-építőtáborok, a Hódmezővásárhelyi Állami Gazdaság táborát szeptember első hetében is KISZ-esek bírtokolták. Az egyetlen kultúraktivistái: a táncok, az ének, a képzőművészkör, a színjátszókör amatőr művészei, a klub vezetői és a közönségszervezők gyűltek itt össze, hogy egyhetes koncentrált munkával felkészüljenek a következő évre.

A szeptemberi napsütés még a nyárra emlékeztetett, de a zöld füvet már elszáradt levelek tarkították, idézve az őst, az új tanév kezdetét. A kultúrszervezőknek lesz mit tenniük ebben az évben is. A 16-ai toborzóműsor, amelyen az elsősöknek mutatkoztak be, csak megnyitja a programokkal teli évet.

A népi táncosok alig érkeztek meg a táborba, máris felhúzták a csizmákat és megkezdték első próbájukat. A nyári szünet után mindenkinek jól esett újra a régi barátokkal táncolni, de a táncosok közé belépett újoncok is türelmetlenül várták, hogy a korábban megcsodált táncokat, lépéskombinációkat elsajátíthassák. Itt a táborban a főiskolák és egyetemek számára Keszthelyen megrendezésre kerülő tavaszi fesztiválra készültek néhány gyümöri népi táncal. A próbákon az új táncok, lépések beidézése mellett felelevenítették a korábban tanultakat is. Évközi fellépéseikről még nincsenek tervek, de azt már tudják, hogy ebben az évben is folytatják az egyre nagyobb tömegeket megmozgató tánccházak szervezését. Az érdeklődés növekedése miatt minden második vasárnapon lehetőséget teremtnek arra, hogy a népi táncok kedvelői hobbyjuknak élhessenek. A táncosok itt a táborban is többször rendeztek tánccházakat, a tábor többi résztvevője számára, ezzel is hangulatosabbá téve az estéket.

A táncosokhoz hasonló lelkesedést jellemezte az ének, a torjait, akik délután is próbáltak. A napközben tanult kórusművek után az esti, sör mellett összejöveteleken előkezdtek a szebbnél szebb népdalok. A kórus előtt rendkívül mozgalmas év állt. Legjelentősebbnek a megalakulásuk 25. évfordulója alkalmából tervezett rendezvények,

amelyekre a táborban nemcsak énekléssel készültek, hanem az ünnepség megrendezésével kapcsolatos teendőket is megbeszélték. Az év során az egyetemi ünnepélyeken való közreműködés mellett előreláthatólag Győr-Sopron megyében lépnek fel és a jövő nyáron egy baráti kórus meghívására Finnországba utaznak. Természetesen, nemcsak a fellépésre való felkészülés volt a feladatuk, hanem az új kórustagoknak is meg kellett tanítaniuk a korábban tanult műveket és az éneklés összhangjának kialakításán túl, velük együtt kellett megteremtteni egy ésszeszokott, jókedvű gárdát.

A jó idő lehetővé tette, hogy a képzőművészkör festői napokat tölthessen a Tisza mellett. A partmenti fák árnyékában naponta kerültek ki kezük alól a szebbnél szebb tiszai tájképek. A képzőművészek év közben a kultúr-osztály rossz megvilágítású műtermébe kényszerültek. Bár tesznek kisebb, nagyobb kirándulásokat, a szabadban is dolgozhatnak, mégis ez az egyhetes tábor nyújtja a legnagyobb lehetőséget a természet festésére.

Ez a hét hasznos és kellemes volt a táncosoknak, az énekkarnak és a képzőművészkörnek egyaránt. A tábor többi résztvevőjének csupán kellemes, de talán még az sem, ugyanis a színjátszókot mindössze kettő, a közönségszervezőket egy, a klubosokat pedig eleinte kettő, majd három fő képviselte. Ilyen kis létszámmal nem tudták hasznossá tenni napjaikat, kihasználni rengeteg szabad idejüket. Mindez azok hibája, akik nem jöttek el és nemcsak magukat fosztották meg az élménytől, hanem társaik munkáját is hátráltatták.

A tábori életet színessé tették a próbák utáni stoppos kirándulások Hódmezővásárhelyre és Szegedre, az esti tánccház, a közös dalolás, az izgalmas akadályverseny.

Ezen a héten sikerült a résztvevőknek valamit hozzátenni eddigi tudásukhoz. Természetesen ez még nem elegendő, a munka folytatódik az évközi próbákon. Az azonban biztos, hogy a táborban eltöltött napok közös élményei egész évre biztosítják az ésszeszokott, jó kolektívát, az eredményes munka legfőbb feltételeit.

Szénay Márta

Fotó: Burger Ferenc

Bemutatókozás

A fél aula megtelt kedden este 6 órakor az egyetemen, amikor dr. Kandikó József fölépített a pódiumra, a mikrofon elé és ismertette az egyetemen működő kultúrcsoportok, valamint az ezek munkáját összehangoló, irányító kultúr-osztály tevékenységét.

Az ének kezdte

a bemutatkozást. Valóban, még egy éve sincs, hogy Lengyelországban jártak, és ki tudja, hány helyen megfordultak régebben. Most egy régi kapcsolatot szeretnének felújítani Helsinkivel. Legutóbb a hódmezővásárhelyi kultúrotthonban volt alkalmuk a közös gyakorlásra, ahol erre a bemutatkozásra is felkészültek. Ahogy fölvonultak a dobogóra, meglepett, hogy milyen kevés új arc van közöttük. Nekem a tavalyi elsősök már új arcot jelentenek. De szinte mindenkint ismertem a régebbi kultúrtáborokból, rendezvényekről. Csak nem fog elapadni a létszám? Az előadott műveket is olyan jól ismerjük már! De

ne tekintsük ezt hibának, az elsősöknek szót ez a műsor, s az ésszerűség is azt diktálta, hogy a pódiumra, a mikrofon elé és ismertette az egyetemen működő kultúrcsoportok, valamint az ezek munkáját összehangoló, irányító kultúr-osztály tevékenységét.

Egy irodalmi összejövetel

következett a műsorban. Vártam, hogy a régi irodalmi színpad vagy színjátszókör lép fel a dobogóra, a jól ismert arccal, a megszokott stílussal. És csodálkozva néztem a vidáman felsorakozó, divatos blüzt viselő ismeretleneket! Vajon kik lehetnek ezek? A válasz nem maradt el. A tavalyi elsőévesek KEN-i csoportja és előadása ez, ők mutatkoznak be irodalmi színpad címen. S a régi? (A műsor után, amikor érdeklődtem, Kandikó József szótárta a karját: nincs rendező, nincs színpad.)

Az összejövetel érdekes volt, az aulában eddig ismeretlen stílusban. És bármennyire is rá lehetne jönni, hogy kiforratlan, száz hibát is vétő, komolytalan előadás volt, maga a lendület, a lelkesedés és a közönség előtt való felszabadult játék kárpótolta mindenkit. Egy olyan társaság — együttesnek talán még nem nevezhető — szereplését láttuk, amely igazi magja lehet egy jó vezetővel közösséggé formálható művészi együttesnek, irodalmi színpadnak. Mindent meg kell tenni, hogy végre egy jó együttes legyen egyetemünknek.

A táncok műsora

zárta be az esti programot. Szintén kevés új arcot láthattunk, de a régi remekművek. A legénytáncot egy lánytánc követte. En végig azon szurkoltam, hogy mikor esik már le valakinek a fejéről a boroskancsó, de nem lett „szerecsém”. A lányok diadalmasan meghajtották magukat és elkezdődött az új próbálkozás, egy régi tánccház stílusának felelevenítése. A vidám, humoros táncot pedig az újra beindult tánccház váltotta fel.

Mindent egybevetve érdekes, jó kis műsoron vehettünk részt, egyedül a zsidó-gó az aulában „átmenő forgalmának” lármája és zaja bosszantotta a szereplőket és nem kisebb mértékben a hallgató-néző közönséget.

Zimányi Zoltán

—dobs—

KLUB

Megkezdődött az új tanév! Ilyen és hasonló harsogó újságírók köszöntik a tanulói vágyó ifjúságot szeptemberben.

Hogy én is így kezdem?

Ennek az az oka, hogy egyetemünk központi klubja is megnyílik ilyenkorra... Altláiban. De nem most! Ugyanis kisebb fajta munkálatokat „szközölnék” rajta. Végre lesz szellőzés, megfelelő világítás, kifestik, hogy a hangosításról ne is beszéljek! És, amint lenni szokott a határidőket sorra alábecsültük... Így csak október közepétől látogathatjuk a testileg-szellemileg megújított klubot. Szellemileg anynyiban, hogy új tartalmat, és új formákat szeretnénk bevenni munkánkba. Igyekezünk a műsorokon kívül — a szó eredeti értelmében klubot teremteni. Felújítjuk játékparkunkat — a pörgető focit technikai okokból mellőzni fogjuk. Amikor nincs műsor, halk háttérzenét biztosítunk. Lesznek újságok és folyóiratok. A klubban kiállításokban gyönyörködhetünk. A büfé-probléma

is megoldódik. Gazdát cserélt. A Közgazdász Szövetkezet fogja üzemeltetni.

Műsorterveink között a következők szerepelnek: A XX. század magyar és külföldi művészete, esztétikája, képzőművészeti, irodalmi, filmművészeti téren. Foglalkozunk az aktuális gazdasági-politikai kérdésekkel. Bemutunk neves, közéleti személyiségeket. Nem feledkezünk meg a sportkedvelőkről sem. A legszorosabb kapcsolatban lennünk a filmklubbal, amely szintén októberben kezd programját.

Igyekezünk erős kapcsolatot kiépíteni az első évfolyammal és a szakklubokkal. A klubigazolvány ettől az évtől nagyobb kedvezményt nyújt, mint tavaly. Nemcsak szombati, hanem más műsorok látogatásához is használható lesz.

Örömmel fogadunk minden ötletet, amely munkánk megjavítását segíti elő. Minden hallgatót, oktatót, dolgozót szeretettel várunk a klubban.

Pap Zoltán
klubtitkár

Gólyabáli kabaré és plakátpályázat

Kultúr-osztály az elmúlt évekhez hasonlóan idén is meghirdeti a hagyományos gólyabáli kabarépályázatot. A jelítség munkákat zárt borítékban a kultúr-osztályon lehet benyújtani 1975. október 15-ig. Pályázni rövid jelenetekkel, monológokkal, énekszámokkal, verssekkel, csasztuskákkal lehet. A legjobb műveket 300, 200, és 100 forinttal jutalmazzák. A november 15-én tar-

tandó gólyabálra a kultúr-osztály plakátpályázatot is hirdeti. A munkák az alábbi információkat tartalmazzák.

A bál időpontja: 1975. november 15-e, 21 órától másnap reggel 5 óráig. Helye: az egyetem épülete. A pályázatok beadási határideje 1975. október 25. A legsikerültebb plakátok alkotói 300, 200 és 100 forintos jutalomban részesülnek.

Árva Bethlen Kata

Mindenkit fenséges környezet, a jegytulajdonosok egyharmadát kemény keskeny padok, néhány kimonodtan balszerencsés nézőt pedig egész estét és horizontot betöltő Mátyás korabeli márványoszlop fogad a Budavári Palotában, ahol az egybegyűltek okulására és szórakoztatására a Nemzeti Színház egy monodramát és egy egyfelvonásos játékot mutat be.

Kezdem az utóbbival, G. B. Shaw; „A szonettek fekete hölgye” című művével, amelyről nem túl sokat lehet elmondani. A darab Shaw-hoz márten alig szellemes. A játék arra megy ki — véleményem szerint —, hogy Shakespeare elpanaszolhassa a királynénak; komoly darabjait az ilyen-olyan közönség nem szereti, ellenben a pénzszerzésben kénytelen-kelletlen irtóvígjátéka nagy népszerűségnek örvendenek. Azt kéri hát a királynétől — háiba —, hogy állami támogatással építsék fel a komoly, igényes darabok „nemzeti” (vagy Nemzeti) színházát. Ha magyarázni akarom a tényt, hogy a darabot bemutatták, csak az jut az eszembe, hogy milyen is volt az elmúlt évad Budapestén, s hogy milyen volt a különböző fajsúlyú darabok aránya és sikere színházainkban. S ha mindezt a Nemzeti Színházban is így gondolták, s úgy érezték, hogy Shakespeare panasza az ő helyzetüket is — mutatis mutandis — jellemezte, akkor ez külön öröm.

S most pedig arról, ami máris örömteli; Kocsis István erdélyi író „Árva Bethlen Kata” című monodramájáról.

Az első benyomás; a hősnőt alakító Ronyecz Mária arnyalatokban gazdag, egészében, olykor haragynyi erővel zengő hangja. És rögtön nagy hatással volt rám az a nehéz veretű, mégis (vagy éppen ezért) rendkívül kifejező erejű, éles nyelvezet, amelyet a XIV. században élt Bethlen Kata használt önéletrajzában és levelezésében.

Az eseményláncolatot, amelyről tudomást szerzünk, tragédiák sorozata. A fiatal lány hite és szíve ellenére való házasságba kényszerítik, minden eszközt és alkalmat felhasználnak arra, hogy valójában megtagadására is rávegyék. Egy keserű pillanatában átkot mond a férjére, s esztendőre az átkot beteljesül. Gyermekeit, akik esetleg éle-

tének folytatói lehetnének, vagy a katolikus urak vagy halálos betegségek ragadják el tőle. Ismét házasságot köt, boldogság, újabb gyermekek öröme köszönt rá — szinte csak pillanatokra. Megint sorscsapások, betegségek, tűzvész, intrikák — s végül magány várja.

Bethlen Katát nem aprócsképről bajok érik, tragédiák egyenként is porig sújthatnának minden emberi lényt. Honnan meríti hát rengeteg erejét ez a finomlelkű nő? Hogy nem a vallásból, az bizonyos. Nem veti el a vallást nyíltan, kimondva — erre abban a korban még az 3 lázadó szelleme sem képes — de ez csak formai kérdés. Hiszen minden egyes csapás, mélypont alkalmával egyre erőteljesebben kéri számon istenétől a vallás axiomáit, s mind világosabban, nagyobb erővel bizonyítja be maga és mindenki számára, hogy hitét, erőinek forrását csak a tettben, a cselekvésben keresheti és találhatja meg.

A drámát kiemelkedő alkotásnak tartom. Egyrészt mert közvetlen ismerősömmé tette ezt a nagyszerű asszonyt, másrészt, mert megajándékozott egy olyan élménnyel, amellyel az elmúlt évad általában látott előadásainak majd mindegyike (s „hivatott” vélemények alapján jó szerével az egész évad) adós maradt. Ez az élmény pedig az a bizonyos visszahatás, amelyet a jó színház a társadalomra, ill. annak a nézőtérre ülő darabjára gyakorol. Ezt egyfelől a montázszerű szerkesztésmód s a helyenként kiemelkedő színészi játék (köztve), másfelől Árva Bethlen Kata „atyafialhoz”, honfitársaihoz, a közönséghez intézett megszólításai (közvetlenül) biztosítják. Ezek a megszólítások egyben megszólítják a meghunyászkodókat, s felszólítják a tétovákat — egyaránt a tett, a cselekvés ember számára elemi kényszere nevében.

Sajnálatos, hogy nem ennek a darabnak az utóhangjai voltak a távozó nézők füleiben, hanem az est második felében bemutatott darabcskáké. S így attól tartok, hogy a felkavaró, a katarikus hatásokkal szemben egyébként eléggé immunsis közönségben nem hagyott kellően mély nyomokat Árva Bethlen Kata tragédiája.

Morcsányi Géza

Ereszd el a szakállamat!

A magyar film barátai, a magyar film sikereit és kudarcait figyelemmel kísérők nemcsak az intenzív reklámhadjárat hatására ültek be a moziba, hogy nagy érdeklődéssel végignézzék és meghalasszák Bacsó Péter véleményét gondjainkról, társadalmunkról, helyzetünk alakulásáról — jelenünkről. Annak a Bacsó Péternek a véleményét, aki azt a Jelenidőt rendezte, amelyik szocialista filmművészetünk legkimagaslóbb magaslataihoz tartozik, és amelyet — tegyük hozzá — azóta maga Bacsó Péter sem tudott megközlíteni.

A rendező vigjátékot, szatírárt rendezett, amelyben helyet kapnak a humor legkülönbözőbb szükségleteket kielégítő legkülönbözőbb arnyalatai: mindenki szabadon, válogathat és meg is találja a kedvére valót. A felszín alatt azonban nagyon komoly dolgok történnek. És sajnos, néha úgy tűnik, a humornak nincs sokkal több szerepe, csak hogy akadályozza a komoly dolgok tisztázását, kellő körüljárását. Az természetesen nem igaz, hogy a humor, a szatíra eszközeivel nem lehet komoly dolgokról beszélni, de abban a pillanatban, amikor ezek az eszközök a „mélyszántás” alóli felmentés, a felületesség ideológiáját szolgálják, jogos minden ellenetvé.

Milyen dráma, kinek vagy kiknek a drámája zajlik hát a filmbeli Elhajlásvizsgáló Intézet keretei között? A lakótelepi házak szürke egyformaságához hasonlóan tuca-tömeg kisemberé, akinek minden cselekvését kizárólag belső, szubjektív indítatásúnak foghatjuk

fel, de akit végül a sors és a véletlen belelökös, belerángat, belecusztat a viszonylag tudatos közérdekű közéleti harcosságra. Annak ellenére, hogy ez a tudatosság mindvégig viszonylagos marad, hogy semmi köze semmilyen „forradalmisághoz”, rendkívül fontos és érdekfeszítő lenne bemutatni kialakulásának folyamatát, feltárni esetleges gyökereit, felmutatni lehetőségeit, vagy leleplezni hiányosságait, gyengeségeit. Egyáltalán honnan nőhet ki? A semmiből? A „kibicék” népes tábora jelzi, hogy nem. Valami természetadta „népi” ösztönösségből? A filmből csak erre következtethetünk. De akkor honnan származik ez a „népi” ösztönösség? Mi a tartalma és miért csak véletlenül bukkan a felszínre, miért csak véletlenül lép ki a magánéletből a közéletbe, miért csak akkor kap tudatos színezetet, ha sarokba szorítják, ha személyes érdekeit támadják meg? Világos, hogy itt nem kis dolgokról van szó, hanem nagyon is valós, mindannyiunkat foglalkoztató társadalmi, tudati problémákról. A rendező azonban csak felvillant, jelez, „letapogetat” de nem analizál és nem válaszol. Ahogy a nézőnek felcsillan a szeme, hogy tényleg, van ilyen, és ahogy várná a folytatást, következzenek a vegyes értékű bemonadások, következzen az öncéli, néha csakugyan bravúros humor, a visszarettenés.

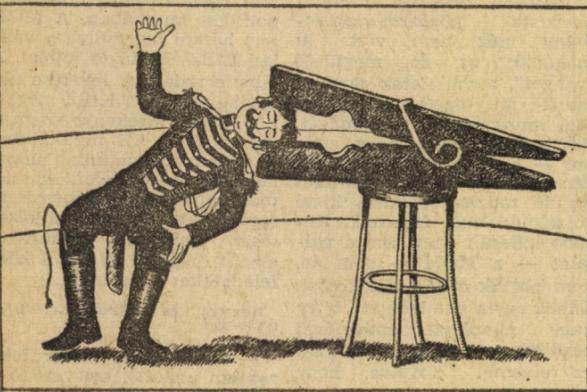
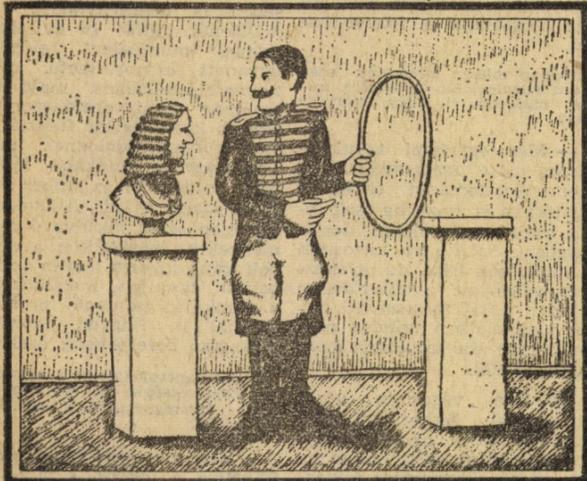
Adós marad a rendező az Elhajlásvizsgáló Intézet parazitá, egymással torzsalkodó vezetőinek pontosabb természetrajzával is. Annyi kiderül rólok, hogy tevékenységük egyik

AZ OLVASÓ SZEMÉVEL

A prágai közgazdaságtudományi egyetemen végzett 1971-ben, azóta Prágában a filozófia és szociológiai intézetben dolgozik. Hosszú ideig csak hobbitként, magának rajzolt, 1972-ben jelent meg első karikatúrái, főleg lapokban. Eddig körülbelül 150 rajza jelent meg. Idén járt Budapesten, és felajánlotta néhány karikatúráját a Közgazdásznak, amelyeket a későbbiekben folyamatosan közlünk.

Cirkusz

Hej munka, munkahely!

Most aztán annyira kint vagyunk az Életben, hogy úgy tűnik, egy jó darabig benne leszünk. Nincs mese, el kell menni dolgozni. Ebből az alkalomból néhány frissen végzett diplomást kerestünk fel, hogy munkájuk felől érdeklődjünk.

— Baromi sokat kell itt dolgozni, mondta Belzebúb Manó és nagyot ásítva tolt félre az asztalról egy halom külföldi újságot. — De én vállalom.

— Mit csinálsz tulajdonképpen?

— Igen, ezt már én is többször megkérdeztem magamtól, mióta idejöttem az EKI-hez.

— Az mi? — tettem fel a zöldre fordított kérdést.

— Életkedvönvelő Kutató Intézet.

— Hát nem iparvállalathoz akartál menni dolgozni? Anyukád mesélte, hogy még álmodban is ezt hajtogattad mindig: Vállalat, ó vállalat, hol vagy, tán a váll alatt?

— Ja, igen, most már emlékszem — mondta zavartan — tudod, akkor írtuk a jellemzéseket s ez akkor jó pont volt. — Hosszú hallgatásunkat egy rövid csevegés szakította meg.

— Mennem kell — mondta — kezdődik az ebédszünet. Ennyi pihenés nekem is jár.

E magvas élmények után másik ismerősömet, Vas Alfrédet kerestem fel. Munkahelyén, a Zurlück szövetségben. — Éppen most készültem el egy érdekes kimutatással. Ez az első önálló munkám, s nagyon örülök, hogy már most ilyen felelősségteljes feladatot bíznak rám.

— Bemutatnád az olvasóknak a kimutatást?

— Szívesen.

Egy köteg papírt vett elő, s nagy gondal az asztalra helyezte. A legelső papír üres volt. Ez komoly kimutatás lesz — gondoltam. — Van első oldala. A második lap is üres volt. Egyre komolyabb, biztos díszkötésbe kerül. A harmadik lap is üres volt, és így tovább, mind a 648 számozatlan lap üres volt. — De hisz ezek üres lapok — mondtam.

mondta Alfréd — ezeket kellett sorba rendeznem.

— De hát nincsenek számozva — mondtam kissé ijedten.

— Na látod — derült fel a képe. — Így sokkal nehezebb volt. Három hétig dolgoztam rajta. Persze, a java csak ezután következik. Meg is kell majd számozni őket. De előbb még a főnökömmel is meg kell mutatnom.

— Ó mit csinál vele? — kérdeztem.

— Ellenőrzni a sorrendet — mondta Alfréd. Elmenőben még rácsapott a vállamra. — Hidd el — mondta — mindig ilyen helyre vágytam, ahol az elméletben tanultakat a gyakorlatl szorosan összefonódva hasznosíthatom.

Nyidráki Arnoldot nem találta meg munkahelyén.

Ezt később azzal magyarázta, hogy van ugyan munkahelye, de ott se munkája, se helye nincs.

— Ez hogy lehet? — kérdeztem.

— Engem — mondta — a Magyar Úrkutatási Központba vettek fel, ahol a magyar úrhajók végsébségének az ipari termékszerkezettel való összefüggésének vizsgálata lesz a feladat. Persze, úrhajó még nincsen. Azt nem mondom, hogy túl jól fizetnek, de nem is ez a lényeg, hanem a sok kiküldetés, 38 év múlva állítólag megyek a Holdra, az ottani szabályzórendszer tanulmányozása céljából. Ha akarod, hozok neked Hold-farmert.

— Kész szépen — mondtam — s a közgazdaságtantól teljesen elszakadtál?

— Ne gondold — mondta — az átlagprofitorára még ma is gyakran eszembe jut, nem is szólva a csökkenő földhozadék törvényéről. De hát ez törvény, ezzel már a jogtudomány foglalkozik — sóhajtott fel szomorúan.

E három kis rövid beszélgetés teljesen megnyugtató volt. Lám, ok nélkül féltünk megannyi társammal együtt, mert mint a példák is bizonyítják: Számítanak munkánkra (legalábbis a nyugdíjfolyósító intézetben).

Földes Péter

1. Olvasom, hogy a Magyar Gyapjúfonó és Szövőgyár pénzügyi osztályvezetőt keres. Ebben még nincs semmi különös, istenen, annyi mindenki keres, pont ok ne keressenek! A furcsa csak az, hogy ezt a hirdetést nem a FIGYELŐ-ben, hanem a Pesti Turfban olvastam. A féloldalas hirdetés szerint a jelentkezők mérlegképesnek kell lenniük. Hát kérem, a lövészenyen a tizedik futam után már mindenre képes az ember. Lelki szemem előtt látom az első igazgatósági ülést, ahol felszólal az újdonsült pénzügyi osztályvezető, valahogy így:

— Kedves elvtársak! A gyapjúfonás mostanában nem túlságosan kifizetődő, de a második futamra van egy remek tippem, Mákvirágot megjártsszuk Sliffentyűvel oda-vissza, ha bejön lesz nyereségszerezés, ha nem, majd legfeljebb kiténtetéseket osztogatunk.

Lehet, hogy e merész hirdetés hamarosan követőkre talál? A Kutya című lap pályázatát hirdető gyepmesteri állás betöltésére, élvonalbeli beatgrouppunk pedig a Dörmögő Dörmötörben fog új éneket keresni? Egy pillanat... most olvasom, hogy Mákvirág megvált lovasától, Sliffentyű pedig lesántult. Akkor hát maradj a kiténtetés.

2. A Hétfői Hírek tudósított arról, hogy kifutott a felső-tiszai flotta a vásárosnaményi téli kikötőből.

Komolyan mondom én szégyellem magam. Régi lelkes hallgatója vagyok a vízállásjelentésnek, de Vásárosnaményra eddig nem figyeltem fel. Persze ha tudtam volna, hogy ott szokta aludni álmat a felső-tiszai flotta! Vajon miből állhat egy ilyen flotta?! Hajóból biztosan nem, hiszen a Hajógyár ma már inkább Darugyár. Viszont a Taurus gumigyár egyre jobban fejlődik. Megvan! Ezek szerint a mi flottánk gumimatracokból áll. Repülőgépanyamatracokkal fogjuk leigazni a világot! Végre megvalósíthatjuk Kossuth apánk nagy álmát: Tengerre magyar! Hogy mélyik tengerre? A magyar tengerre! A síófoki strandra!

Éljen a magyar armada, a Taurus matracainak harmada!

3. A NÉPSPORT hasábjain olvastam hétszeres bajnokcsapatunk — hogy nem unjuk — kiváló középpályásának nyilatkozatát, amelyben az újságíró egyik kérdésére így válaszolt:

„A társadalomban általánosan ható tényezők bennünket is formálnak. Sőt bizonyos összetevők nálunk fokozottabban érvényesülhetnek. Gondolok bizonyos kispolgári tendenciákra. Elvégre a labdarúgót nem lehet besorolni a társadalom struktúrájának hagyományos ismert rekeszeibe. Nem munkás, nem a szocialista paraszti osztály tagja, nem értelmiségi és természetesen nem is kisárutermelő.”

Ugye szép? Az ilyen focistákra mondják, hogy a labdarúgás nagykövete. Elképzelem, amint a presszóban kávéját kavargatva, átköltés közben figyelmezteti az újságírót: Aztán nehogyszakadjon irjon kisárutermelő helyett!

Az egészben csak azt furcsállom, hogy a fenti sorok egy újpesti labdarúgós szájából hangzottak el. Ha ugyan is fradista lenne az illető, akkor érteném. Hiszen őket mi képezzük!

közszöve többéves türelmeteket marados tisztelettel

Farkasházy Tivadar

A közgazdászok előtörténete

Már a honfoglalás idején is képezték közgazdászokat. Ezzel a szenciációs felismeréssel kezdődik az a tanulmány, melyet egy ismeretlen szerző juttatott el szerkesztőségünkbe. A kutatás anyagát szigorúan bizalmasan kell kezelni, ezért csak a lap hasábjain jelentjük meg. E munka frója a hozzánk eddig beküldött anyagaiban nemcsak a honfoglalás koráról, hanem történelmünk fontosabb korszakairól is beszélt. Néhány jellemző részlet szeretnénk most az olvasók elé tárni. A válogatás teljesen szubjektív alapon történt, de ez egy ilyen hatalmas anyagnál elkerülhetetlen.

„Árpád fejedelem, miután elvezette népét a Kárpát-medencébe, azonnal hozzáállt egy gazdasági kérdéssel foglalkozó egyetem alapításához. Az akkori igényeknek megfelelően, két szak alakult; az agrár és a kereskedelmi. Ez utóbbi szakon a fiatal diákokat főleg nyugatra küldték tanulmányútra, ahol a képzés fejlettsége miatt ezek a hallgatók az üzletkésnély mindíg egyoldalú előnyt akartak maguknak kicsikarni. Ebből, sajnos, nemzetközi bonyodalmak származtak, sőt háborúig fajult a dolog. Az augsburgi csatavesztés után az egyetemen bevezették a honvédelmi ismeretek oktatását...”

„I. (Szent) István Székességhérvárra helyezte át az egyetem székhelyét. Ő vezette be az államjog oktatását és nagy súlyt helyezett az ideológiai nevelésre is. Akkoriban az ezen tantárgyakból tartott előadásokra kötelező volt eljárnunk. Ezt olyan szigorúan vették, hogy már egy hiányzás után is a vétkes karót kapott. (Ebbe aztán belehúzták...)”

„IV. Béla korában a tatárok földig lerombolták az egyetem épületét, majd a romokon eljárták az ősi tatár népi táncot, a kán-kán elődjét, a Batu kánt...”

„I. Lajos igyekezett a nemzetközi kapcsolatokat fejleszteni...”

„Hunyadi Mátyás bővítette a jogi tanszéket, az ideológiai képzés fejlesztéséhez Olaszországból kért segítséget. Mátyás királyt azért tartották, és tartják a leírások alapján igazságosnak, mert ő tiltotta meg az egyetemen a tanulók megbuktatását...”

„II. Lajos jelentős szerepet szánt a testnevelésnek. Kedvenc sportja a labdarúgás volt, s lelkesedését mi sem bizonyítja jobban, minthogy egy magyar-török tércsécse halálra Cselezte magát...”

„A XVIII. században Mária Terézia Bécsbe helyezte át az egyetemet és kötelezővé tette a német nyelv oktatását. A tanulókat a gyakori háborúskodások miatt tanév közben is sokszor elvitték katonának, ezért a közgazdász diplomát vezető tisztit is kaptak...”

„II. József az egyetemi oktatásban is jelentős reformokat vezetett be. Kötelezővé tette az egyenkalap viselését. Ennél persze sokkal lényegesebb volt, hogy az oktatást szabadabbá tette, s elzárkózott a merev bürokratizmustól, s helyette inkább a racionális rendszerességet vezetett be...”

Egyelőre ezeket a részleteket adjuk közre, de a KÖZGAZDÁSZ későbbi számaiban is szeretnénk egy-egy kis szemlénygyűjteményt bemutatni és részletes és új összefüggéseket feltáró tanulmányból.

Bontsák le a Halászbástyát!

Most éppen a Hilton nyökölt fel a pultra, mint Kontra Halászbástya-ügy osztja meg a magyarságot. A vitába szemrebbenés nélkül beleszólt mindenki, s úgy tűnik, a bástyások vannak többen, de közben konokul épül a hotel. Nem tagadom, én neki szurkolok. Míg ellenségei azt látják, hogy ő van a Halászbástya mögött, én azt látom, hogy a Halászbástya van a szálloda előtt. Nézőpont kérdése. És én előre sajnálom azt a külföldi szerencsétlent, aki odaáll majd III. emeleti szobája ablakába gyönyörködni fővárosunk panorámájában, és akkor szívéhez fog kapni, mert flancos csipketornyok tola-kodnak elébe, eitakarva előle a szigetet, a Dunapartot, a Parlamentet.

De ne törjön le Mister, van azért egy jó bizniszünk az Ön számára. Itt van ez a Halászbástya, vigye el nyugodtan! Sikere lesz vele, ott a Nagy Vízen túl. Egyedi darab. És láthatja: olcsón adjuk!

Mondja, Mister! — kö-

(bánki)

Tilos a dohányzás?

Egyre gyakrabban látok idejétmúlt, hatálytalan fölíratokat, tilalmakat. Itt van például a II-es előadóban egy fölírat: **TILOS A DOHÁNYZÁS!** Valamikor régen ottfelejtették ezt a táblát és azóta — műemlékként — kicsit megsárgulva ott lóg, hirdeteve a maradi szöveget: tilos a dohányzás! Mert ki is tilhantná, vagy tilhantja meg a dohányzást manapság az egyetemen?!

Képzelnék el, hogy valamikor régen, e tábla hatására az előadóban mindenki eloltotta a cigarettáját, vagy rá sem gyújtott! Nem azért, mert belátták, hogy valóban ésszerűtlen és kellemetlen egy telefüstölt meleg (nyáron) teremben végigülni az előadást, hanem azért, mert kényszerítve voltak. Milyen rossz lehetett nekik! Hogy mi volt a szankció? Nem tudom. Azt nem láthatták volna be maguktól, hogy nem egészséges, hiszen a feudális maradványok átka a tudatukra is ránehezedett.

Egészen más a helyzet ma. Az ember tudati fejlődésén megy keresztül! Mindenki tudja, hogy ha az előadóteremben sokan vannak és meleg az idő, pokoli a füstben végigszenvedni másfél órát. Miután e tény a tudatba így szépen áültetve fellelhetjük, nem szűkséges hivalkodó táblákkal erre külön fölhívni a figyelmet. Mindenki abban a tudatban gyűjt tehát rá, hogy egészségtelen és árt vele a többieknek... Folytathatnám, de fölösleges.

Egy szó, mint száz: ezek a táblák hatályukat veszítették. Mindegy, hogy ott vannak, vagy nincsenek ott, hát akkor inkább ne legyenek! Ha ki van írva, hogy tilos, és mégis rágyújtanak, az bosszant nekem, és nevétségessé teszi azokat, akik a tilalmat kiírták. Ha nincs kiírva, akkor nem fogok bosszankodni, hogy „ezek nem tudnak olvasni”, legfeljebb, ha már nagyon zavar a füst, kimegyek az előadásról.

—döpö—

„...18 sorban...”

Talán sokak előtt nem ismert, hogy a zseniális tudós, Albert Einstein tizennyolc sorban vetette először papírra relativitáselméletét. (Igaz, azóta erről a tizennyolc sorról könyvtárnyi elemzés, tudományos munka íródott.) Az eredeti írás azonban nem lenne eleget egy évközi házi dolgozat, egy TDK-dolgozat vagy diplomamunka minimális „hosszúság”-követelményének... Sajnos, manapság sokan „röfivel mérlik” a tudományt, s akkor tekintenek igazán tudományosnak egy tankönyvet, jegyzetet,

ha az minél vastkosabb, nagyobb oldalszámú... Mentésére — de nem felmentésére — legyen mondva ezen művek íróinak, hogy a munkáért járó anyagi elismerés is sokszor az oldalszám függvénye. Azt hiszem, érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy mennyi munka, energia, idő (és bosszúság!) lenne megkérdezhető, ha a mérce ki-zárólag minőségi lenne, s mindannyian a lényegre szoritkozánk írásban és beszédben egyaránt. — ahogy Einstein tette abban a bizonyos híres tizennyolc sorban...!

Koncz János

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Feladás szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNE
Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 257-207
Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó: Csolány Ferenc
Készül a Szikra Lapnyomdában